БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЭН

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Советэй ба ВКП(б)-тэй Улан-Удын Горкомой орган.

№ 202 (5354)
вторник
октябриин
14
1947 он

Сэн 20 мүнгэн

БМАССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указ

„Бурят-Монгол АССР-эй ажалшадай депутадуудай аймагуудай, городской, городуудтахи районно, сельскэ, сомонуудай ба поселково Советүүдтэ һунгаха һунгалтанууд тухай Дүримые“ баталха тухай

Бурят-Монгол Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын Верховно Советэй Президиумэй тогтоохонь хадаа:

„Бурят-Монгол АССР-эй ажалшадай депутадуудай аймагуудай, городской, городуудтахи районно, сельскэ, сомонуудай ба поселково Советүүдтэ һунгаха һунгалтанууд тухай Дүримые“баталха.

БМАССР-эй Верховно Советэй Президиумэй түрүүлэгшэ **Д. ЦЫРЕМПИЛОН**
БМАССР-эй Верховно Советэй Президиумэй секретарь **В. ОСТРОВСКАЯ**

Улан-Удэ город. Советүүдэй байшан. 1947 оной октябриин 11.

Ажалшадай депутадуудай нютагай советүүдэй һунгалтанууд

Уржалэр «РСФСР-эй ажалшадай депутадуудай хизаарай, областной, окружной, районно, городской, сельскэ ба поселково Советүүдтэ һунгаха һунгалтанууд тухай «Дүрим» манай газетэдэ гараһан байгаа. Мүнөөдэр «Бурят-Монголой АССР-эй ажалшадай депутадуудай аймагуудай, городской, городуудтахи районуудай, сельскэ, сомоной ба поселково Советүүдтэ һунгаха һанга лтанууд тухай Дүримые» тунхагланабди. Эдэ документүүд болбол Советскэ байгуулалтын бодото демократическые эли зүүлоор харуулжа, дэлхэй дээрэхи эгээл демократическэ конституци мүн байһан Сталинска Конституциин эрилтэнүүдые дүрэнэор хангана.

«Һунгалтанууд тухай Дүрим» болбол һунгуулиин кампаниин ябажа байха үедэ юу хэхэ ёһотойб гэжэ тодо һонороор хэлэнэ. Һунгагшадай список зохеоохоо эхилээд һунгалтануудай результадуудые тодорхойлхо хүртэр хэгдэхэ хүндэтэй хүдэлмэри ехэ ойлгосотойгоор бөшэгдэнэ. Энэ Дүримэй алишье бүлэгые, алишье статьяе абажа харахадамнай, Сталинска Конституциин ёһоор үүгэһэн эрхэнүүдые гражданин бүхэнэй дүрэн хэрэглэхэ ябадылда зорюулагданхай байна.

1947 оной декабриин 21-дэ болохоео байгаа тэрэ һунгалтанууд хадаа СССР-эй Верховно Советдэ ба мүн союзна ба автономно республикануудай Верховно Советүүдтэ һунгаһандал адли бүгэдэнитын тэгшэ ба сэхэ һунгуулиин эрхын үндэһэ баримталан, нюуса ёһоор голосовалагдажа һунгагшадаар хэгдэхэ байна. Республикымнай 18 наһа гүйсэһэн бүхы граждануунууд болбол расын ба национальна илгаа, эрэгтэй, эмэгтэйн илгаа, шажан шүтэлгэ, эрдэм һургуулиин цензэ, түбхинэһэн һуудал, социальна уг гарбал, зөөри шадалай зэргэ ба үүгэрһэн сагай ажал ябуулгые хамаархангүйгөөр, һунгагшадаа хабаадаха ба һунгагдаха эрхэтэй байна. Гансаа ухаа муутай хүнүүд ба һунгуулиинчаа аргые сүүдэр хаһагдаһан пюурнуудые һунгалтада хабаадажа шадахагүй.

Иигэжэ бүгэдөөрөө һунгалтада хабаадаха ябадал капиталистическэ ямаршье орондо, тодорхойлон хэлэбэл, «демократи» тухай шашахын ехээр шашалаг США шэнги оронуудташье байдаггүй байна.

Мэнайда, социализмын орондо бүхы хүнүүд һунгаха эрхэтэй. Тэдэнэй список һунгалта болохоһоо аяар 35 хоногт урид зохеогдоод, бүгэдын хараха газарта нягдалаг байна. Хэрбээ тэрэ список соо нэрынгээ гү, али обогойнгоо буруугаар бэшэгдэһэн, үгышье һаа списоктэ оруулагдаагүй байгаа һаань, тэрэ гражданин нютагай советдэ гомодол бариха эрхэтэй. Тиихэдэ тэрэ Советынь ороһон гомодолнуудые гурбан удэрэй турша соо хараад, харюу үгэхэ уялгатай юм.

Болгохоео байгаа һунгалтанууд бэлэдхэхын ба үнгэргэхын тулаа олон тоото һунгуулиин комиссинууд бэйгуулагдаха байна. Манай арад һунгуулиингаа комиссинуудта өөһэдтөө дуратай, найдамтай сэхэ хүнүүдые һунгадаг байна. Тэдэнэр профессиональна, кооперативна, коммунистическэ партийна ба бусад организацинууд болон ажалшадай обществонуудһаа, мүн худэлмэришөдэй, албахаагшадай, таряашадай, сэрэгэй алба хэтшэдэй суглааануудһаа төмплогдодог юм.

Һунгалтануудай болохоһоо урид 55 хоногһоо оройтонгүй һунгуулиин округууд ба 50 хоногһоо оройтонгүй һунгуулиин участогууд байгуулагдаха байна. Эдэ округууд ба участогуудые байгуулхадаа Дүримээр тогтоогдоһон нормануудые баримталжа, һунгагша бүхэнэй өөрынгөө эрхэнүүдые эдлэхэдэнь тааруугаар хэхэ хэрэгтэй.

Депутадуудта кандидадуудые дэбжүүлхэ ба тэдэнние һунгуулиин окружной комиссинуудта регистрацилха гэшэ—мүн лэ шухала худэлмэри болоно. Общественнэ организацинууд ба ажалшадай обществонуудай органууд, предприятинууд ба эмхи зургаануудтахи худэлмэришэд ба албахаагшадай, сэрэгэй частьнуудтахи сэрэгэй алба хэгшэдэй колхозууд ба тосхонуудтахи таряашадай, совхозуудта—совхозуудай худэлмэришэд ба албахаагшадай суглаануудаа «һунгалтанууд тухай Дүримэй» ёһоор кандидадуудые дэбжүүлхэ эрхэтэй байна. Тиимэ болохолоороо хуулиин наһа гүйсэһэн бүхы хүнүүд хадаа депутадта кандидадуудые дэбжүүлхэ ябадалда хабаадалсаха болоно.

Тиихэдээ нютагаймнай Совет юу хээб, үшөө юу хээ удыб, ямар дутагдалнуудтайб гэжэ хаража үзэхэ шухала. Юуб гэхэдэ, нютагай Советүүдэй һунгалта хадаа тэдэнэй, бүхыдөө советскэ органуудай ажал худэлмэриин бүгэдэ-зрадай харалга болохо байна. Өөрыгөө гүрэнэй, өөрынгөө засагай өөрөн байһан советскэ хүнүүд хадаа урдахи зорилгонуудаа бүхы талаһаань, һайса зүбшэн хөлсэжэ ,тэдэ зорилгонуудые жэшээтэ һайнаар дүүргэжэ шадаха тиимэ шударгуу, тиимэ түрүү хүнүүдые нютагай Советүүдтэ һунгаха ёһотой. Нухэр Сталин болбол үшөө 1936 ондо, шэнэ Конституци абаха гэжэ байхадаа иигэжэ хэлээ һэн: «Ши шэнэ һургуули баряа гүш, алп үгы гүш? Гэр һуудалэй байдалые һайжаруулаа гүш? Ши бюрократ бэшэ бэзэш? Манай ажалые улам ашаргай, манай ажабайдалые улам культурнэ болгоходо туһалаа гүш? Иигэжэл олон миллион һунгагшад кандидадуудтаа хандажа, хөрэгтүйшүүлыень хаяха, тэдэнэй нэрые список сооһоо зураха, эрхимүүдые дэбжүүлхэ ба тэдэнэй кандидатурануудые табиха байна».

Депутадуудые һунгахадаа иимэ эрилтэнүүдые табиха гээшэ, манай хүгжэлтын хуулида, эжахы ба культураяа улам саашадань дэбжүүлхэ гэһэн зорилгодомнай ехэтэ таарана. Тэгэ иимэ зорилгодо хүрэжэ шадаха, арадай найдабариие харюулжа шадаха хүнүүд манай орондо барагдашгүй олон гэшэ. Тэдэнэр социалистическэ байгуулалтын бүхы фронтнууд дээрэ ябахадаа, бөлигтэй бэрхэ эмхидхэгшэд ба хүтэлбэрилэгшэд байһанаа харуулна. Тэдэнэр болбол ами бээ хэйралангүй төмсөжэ, дайсадые дараһан байна. Тэдэнэр бүхы талаараа шалгагдаһан, арадай хэрэгтэ үнэн, Ленин—Сталинай партиин хэрэгтэ үнэн уладууд гэшэ. Эгэл тиимэ хүнүүдые арад зомнай нютагай Советдэ һунгаха байна.

Нютагай Советүүдэй һунгалтын үедэ партийна ба советскэ органууд тон ехэ үүргэ бэлүүлхэ байна. Тэдэнэр эмхидхэлэй ба политическэ худэлмэриие үргэнөөр ябуулха, «һунгалтанууд тухай Дүримтэй» бүхы ажалшадые танилсуулха, өөрынгөө эрхэ ба уялгануудые һунгагша бүхэнэй мэдэхэ ба хэрэглэхэ ябадалые хангаха ёһотой. Һунгалтануудта бэлэдхэл хадаа Советүүдэй худэлмэриие бүхы хэмжээгээр һайжаруулха шэнэ табанжэлөй хоердохи жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ гэһэн лозунгтойгоор ябуулагдаха ёһотой.

Социалистическэ обществын морально-политическэ нэгдэл гээшэ өдөршэгүй юм. Социализм бэ демократи илагдашагүй юм гэжэ бидэнэр һунгалтадаа бэлэдхэжэ байхадаа бүхы дэлхэйдэ дахин харуулхабди.

Манай республика таряа тушаалгын жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэбэ

Октябриин 11-дэ Бурят-Монголой Автономно Советскэ Социалистическэ республика гүрэндэ таряа тушаалгын жэлэй түсэбые болзорһоонь урид 100,1 процент дүүргэбэ. Гадна, эдэ хоолой культурануудые тушааха түсэбөө 108,4 процент, тэрэнэй тоодо шэниисэ тушаалгаар 114,6 процент дүүргэ.

Үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо 3.000.000 пүүд таряан үлүү тушаагдаа.

Агууехэ Октябрьска революциин 30-дахи жэлэй ойн хүндэлэлдэ манай республикын колхозууд ба совхозууд 600 мянган пүүд таряа гүрэндэ түсэбөө гадуур тушааха гэһэн социалистическэ уялга абаба.

Республикын МТС-үүд комбайнова хуряалгын түсэбые дүүргэбэ

Октябриин 10-да манай республикын машинно-тракторна станцинууд ороһото культурануудые комбайнаар хуряаха жэлэйнгээ түсэбые 105.2 процент дүүргэбэ.

ВОСТСИБУГОЛЬ КОМБИНАДАЙ ШАХТЕРНУУДҺАА

Арадуудай агууехэ вождь, манай багша, хани нүхэр И. В. СТАЛИНДА

Хүндэтэ Иосиф Виссарионович!

Востсибуголь комбинадай шахтернууд болбол советскэ правительствын, большевистскэ партиин ба Танай өөрынтнай зүгөөр нүүрһэнэй ажуйлэдбэриин саашанхи ургалта тухай табижа байһан анхаралые, бидэ шахтернуудай ажабайдалдаа ба ажал-худэлмэридөө удэр бүри үзэжэ байһан тэрэ анхаралые харуулһан СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй түүхэтэ Указые болон Министрнүүдэй Советэй тогтоолнуудые гүнзэгы ехэ баярлаһаараа үүгэһэн байнабди.

Нүүрһэн хадаа арадай бүхы ажахые хүгжөөхэ ба манай хүсэн тугэс Эхэ ороной оборонын хүсэ шадалые бэхижүүлхэ үндэнэ һуури болохо ажуйлэдбэриин талхан мүн болоно гээшэ гэжэ бидэнэр һайн мэдэнэбди. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай һүртэ удэрнүүдтэ, манай Эхэ ороной нүүрһэнэй баруун зүгэй бассейнүүдые дайсанай саг зуура эзэлжэ шадаа байһан үедэ Зүүн Сибирпин ба Байгалай үмэнэхи нүүрһэшэд болбол Урал ба Кузбассын шахтернуудтай ижамта фронт ба ажуйлэдбэриие таһалтаряагүй нүүрһээр хангажа, энэгэрээ дайсаниие буга сохихо хэрэгтэ өөрынгөө хүбитые оруулһан байна.

Социалистическэ ажахые улам саашадань хүгжөөхэ ба советскэ гүрэнэй хүсэ шадалые бэхижүүлхэ агууехэ сталинска түсэбые манай арадай зорилгойгоор баялуулжа байһан түүхэтэ удэрнүүдтэ ажаһуубандаа ба ажаллажа байһандаа бидэнэр зол жаргалтай байнабди.

Манай ажуйлэдбэриин жэл бүри 500 миллион тонно хүртэр нүүрһэ үйлэдбэрилхэ ябадалые түйлаха хэрэгтэй гэжэ хэлэһэн Танай түүхэтэ үгэнүүдые бидэнэр һайн һананабди.

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указууд болбол дүрбэдэхи сталинска табанжэл соо нүүрһэ абалгые дээшэлүүлхэ талаар Танай табиһан зорилгонуудые шиидхэхэ хэрэгтэ бидэ шахтернуудые улам ехээр зоригжуулна.

Худэлжэ байгаа шахтнуудай үйлэдбэриин хүсые үлэмжэ нүүрэнэор шудалха, худэлмэринүүдэй фронтые үргэдхэхэ, болбосоруулгын үлэмжэ бүтэсэтэ системые ашаглаха ба нүүрһэ абалгэ болон шэрэлгын процессуудые механизацилгые үргэдхэхэ аргаар Зүүн Сибирь ба Байгалай үмэнэ нүүрһэ абалгын саашанхи ургалтые түйлахабди гэжэ Танние, хүндэтэ Иосиф Виссарионович найдуулнабди.

Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 30 жэлэй ойе үгталгада бүхы ороноймнай бэлэдхэжэ байгаа энэ түүхэтэ удэрнүүдтэ бидэнэр болбол нүүрһэ абалгын гүрэнэй түсэбые саг болзорһоонь урид дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө Ворошиловградска областин Донецкэ шахтернуудтай социалистическэ мурысөөе улам үргөөөр дэлгэрүүлхэбди гэжэ Танние найдуулнабди.

Бидэнэр шахтерска хатуу үгэеэ Танда үгэнэбди гэбэл:

1. Жэлэй эсэс болтор хахад миллион үндэр һайн шанартай нүүрһэ түсэбөө гадуур абаха, тэрэ тоодо трестнууд ба рудоуправленинүүдэр:

Черемховуголь	25.000 тонно
Кировуголь	139.000 тонно
Востуголь	56.000 тонно
Галуута-нуурай рудоуправлени	3.000 тонно
Хакассуголь	14.000 тонно
Канска рудоуправленни	11.000 тонно

2. Жэлэй түсэбөө гадуур гол шэглэлнүүдтэ 2.000 погонно метр үйлэдбэрилэн гараха.

3. Худэлмэридэ байгаа лаванууудай гоое 1948 оной январиин 1-дэ 170 ба худэлжэ байгаа забойнуудай шугамые 14.100 метр хүргэхэ.

4. IV квартал соо 3 горно комбайнуудые, КМП гэжэ 16 үрэмдэлгын машинануудые 10 универсальна үрэмдэлгын машинануудые, нүүрһэ тээлгын 9 машинануудые, СР—230 гэжэ 7 хюһангын транспортернуудые, 15 электровозуудые ашаглалгада оруулха.

5. 1947 оной үлөөн һарануудта 19.000 кв метр гэр байрын талмайе ашаглалгада оруулха ба мүн тэрэшэлэн 111 тэрнүүдые барижа, ажалшадта хуулдаха.

Бидэнэр болбол өсэшэ сусашагүйгөөр худэлмэрилхэбди, манай инаг вождь ба багша, Танай һургадаг ёһоор худэлмэрилхэбди гэжэ шаха талтаргаа үгэнэбди.

Манай Советскэ Эхэ орон мандаха болтогой!

Манай аадарта Коммунистическэ нарги мандаха болтогой!

Манай сэсэ мэргэн вождь, шахтернуудай һургагша ба хани нүхэр, түрэл ба агууехэ Сталин мандаха болтогой!

Энэ бэшэг Востсибуголь комбинадай шахтнууд ба предприятинуудай халаанай суглаануудаа дээрэ зубшэн хэлсэгдэжэ, баталан абтаба.

Республикын аймагуудай гүрэндэ таряа тушааха жэлэй түсэбэй дүүргэлтэ тухай мэдээн

1947 оной октябриин 10.

Эзэлһэн нуурнь	Аймагуудай	Жэлэй түсэбэй дүүргэлтэ (процентээр)
1.	Сэлэнгын	135,0
2.	Баргажанай	119.2
3.	Зэдын	118.6
4.	Кяхтын	110.7
5.	Закаменай	110.1
6.	Түнхэнэй	106.6
7.	Хориин	105,7
8.	Заиграйн	101.0
9.	Байкало-Кударын	101,0
10.	Бичурын	100,9
11.	Тарбагатайн	100,3
12.	Иволгын	100,1
13.	Курумканай	100.0
14.	Кабанскын	95,5
15.	Яруунын	90,4
16.	Кударын	90.1
17.	Прибайкальска	86.4
18.	Ториин	85,5
19.	Мухаршэбэрэй	85,1
20.	Хэжэнгын	59,0

Үнгэрһэн 5 хоног соо Байкало-Кударын Бичурын, Заиграйн, Иволгын, Курумканай, Тарбагатайн аймагуудай гүрэндэ таряа тушааха жэлэйнгээ түсэбые дүүргээд, энеэнһээ урда тэ гүрэнтэеэ сум тоосоһон Сэлэнгын, Түнхэнэй, Закаменай, Кяхтын, Зэдын, Баргажанай, Хориин аймагуудтай хамта, гүрэндөө түсэбөө гадуур таряа тушаажа байна.

Ториин, Прибайкальска, Кударын, Мухаршэбэрэй ба Яруунын аймагуудай гүрэндэ таряа тушаалгын түсэбые дүүргэхэ талаар гээгдэжэ ябэна.

Хэжэнгын аймаг (ВКП(б)-гэй айкомой секретарь нүхэр Шоболов, аймгуйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Королев, уполминзаг нүхэр Дашиев) таряа тушаалгые илангаа муугаар ябуулна.

ТАРЯА ТУШААЛГЫН ТҮСЭБЫЕ БОЛЗОРҺООНЬ УРИД ДҮҮРГЭҺЭН ИИМЭ КОЛХОЗУУД ВКП(б)-гэй АЙКОМУУД БА АЙМГҮЙСЭДКОМУУДАЙ ЗУУРШЛГААР РЕСПУБЛИКЫН ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ДОСКАДА БЭШЭГДЭБЭ:

191. Яруунын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз (правлениин түрүүлэгшэ нүхэр **Будажабэ**, парторганизациинь секретарь нүхэр **Хангалов**).

192. Яруунын аймагай мяханай совхоз (директорынь нүхэр **Житнин**, парторганизациинь секретарь нүхэр **Цыбенов**).

193. Курумканай аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр **Намдаков**, парторганизациинь секретарь нүхэр **Балданов**).

194. Курумканай аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр **Доржиев**, парторганизациинь секретарь нүхэр **Аюшеев**).

195. Курумканай аймагай «Ленинская Искра» колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр **Очиров**, парторганизациинь секретарь нүхэр **Самбуев**).

196. Курумканай аймагай Маленковай нэрэмжэтэ колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр **Зарубин** парторганизациинь секретарь нүхэр **Телятников**).

197. Курумканай аймагай «Красный пахарь» колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр **Зверьков**).

198. Кударын аймагай Ранжуровэй нэрэмжэтэ колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр **Хосоев**, парторганизациинь секретарь нүхэр **Бамбаев**).

199. Хэжэнгын аймагай «Ударник» колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр **Родионов**, парторганизациинь секретарь нүхэр **Кривошеев**).

200. Хэжэнгын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр **Авдеев**, парторганизациинь секретарь нүхэр **Грешилов**).

201. Хэжэнгын аймагай «Манай Ажил» колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр **Шагдаров**, парторганизациинь секретарь нүхэр **Очиров**).

202. Курумканай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр **Эрдынеев**, парторганизациинь секретарь нүхэр **Бадмаев**).

203. Зэдын аймагай «Улаан үшөөтэ» колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр **Шагдуров**, парторганизациинь секретарь нахэр **Шоболов**).

204. Зэдын аймагай Дзержинскиин нэрэмжэтэ колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр **Плюснин**, парторганизациинь секретарь нүхэр **Цыренов**).

205. Кударын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр **Ранжуров**, парторганизациинь секретарь нүхэр **Дагбаев**).

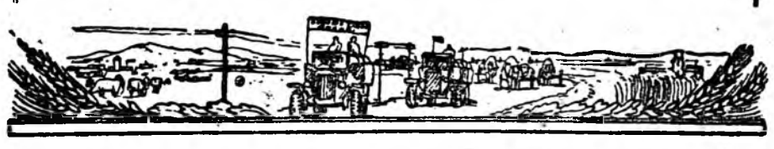

ХАРТААБХЫН ҮНДЭР ҮРГАСА

Хойто-Байгалай колхозууд мүнөө жэлдэ хартаабхын үндэр ургаса туйлаба. Аймагай олонхи колхозууд га бүриин 300 центнер хартаабха ургуулаа. Гэхэтэй хамта, илангаяа гайхалтай һайн ургаса гус аймагай «Красный Октябрь» колхозой хартаабхын звеногойхин (дэлгашань нүхэр А. Комарицына) туйлаба. Эдэнэр 0,5 гектар талмайда 460 центнер хартаабха ургуулһан байна. Эндэхи участогай хартаабхын эгэл томонь нэгэ килограммһаа дээшэ, хүндэлэниинь 10, үгань 24 сантиметр болохо юм. Нухэр Комарицына нэмэллэ түлбэридэ 105 центнер хартаабха абаба. Мүн өнэ колхозой звеньевод Б. Танкиульева үрһэнэй участогай хахад гектарта 450 центнер хартаабха ургуулаа. Нухэр Танкиульева хартаабха тарижа эхилһэнэйнгээ хоердохи жэлдэ нимэ үндэр ургаса туйлажа, буеад колхознигуудта эрхим жэшээ харуулба.

Гадна, энэ колхоз сохэнхидээ загаһа (арилгын ажалтай дээрэһээ, урда жэлнүүдтэ капуста таридаггүй байһан юм. Тэдэ 1947 ондо түрүүшын хоо 34 мянган капустын рассада һуулгажа, дундын нэгнүүрээр 2,5 килограмм хүртэр томотой капуста ургуулаа.

Дээрэ дурсагдаһан өдэ баримтануудхалаа хойто районуудта хартаабха, овощь тарилгын ургөөөр дэлгэрхэ ба тэрэнэй үндэр баян ургаса хуряагажа болохо байһаниень гэршэлжэ үгэнэ.

М. Смеляков.

СЛЕСАРЬ

Гурэнэй заводой слесарь П. М. ЗВЯГИНЦЕВ сентябриин 1-дэ табанжэлэйнгээ түсэб үлүүлэн дүүргэбэ

Хабата балсангайнь хүсэн эршэдэжэ,
Хамсыгаа дэзшэнь,
дэзшэнь шууна.
Шэдитэ станогойнь шэжэм түргэдэжэ
Шэмэзгэз саашань,
саашань туурна.
Түмэрһөө бужаганан зомгоон гаража,
Түхэрезн деталь,
деталь хайна.
Гайхамшагта солодонь алта шаража
Габьяагай магтаал —
медаль байна.
Сталинска табанжэлэй һараар тэгшэлэн
Нормоео табаар,
арбаар хэнэ.
—Табан жэлээр таанадһаа урид гэшхэлэй
Санам түргөөр,
мэргэзр, — гэнэ.
Шандааһа балсангайнь шадал эршэдэжэ,
Шарайнь алад,
алад дүүлинэ:
Шэдитэ станогойнь шэжэм түргэдэжэ,
Шэрэм булад,
булад мүлинэ.

ЦЫДЗН ГАЛСАНОВ.

Аймагуудай мурысөөн

Республика доторхи таряахуряалга ба намарай пар хахалалгын ябаса тухай

БМАССР-эй хүдөө ажалай Министерствын мэдээн

1947 оной октябриин 10.

Эзэлһэн нуурнь	Аймагуудай	Таряахуряалга (процентээр)	Намарай пар хахалалга (процентээр)
1.	Түнхэнэй	100,0	97,6
2.	Бичурын	100,0	56,5
3.	Закаменай	100,0	49,7
4.	Курумканай	100,0	47,3
5.	Зэдын	100,0	19,1
6.	Сэлэнгын	99,5	88,3
7.	Кударын	98,9	53,8
8.	Кяхтын	98,5	89,1
9.	Мухаршэбэрэй	97,1	64,6
10.	Яруунын	96,0	13,6
11.	Ториин	94,6	83,2
12.	Баргажанай	93,9	36,7
13.	Заиграйн	92,6	72,1
14.	Прибайкальска	92,0	26,0
15.	Кабанскын	91,5	100,0
16.	Тарбагатайн	90,5	100,2
17.	Иволгын	87,8	49,6
18.	Хориин	87,3	81,5
19.	Байкало-Кударын	85,8	89,1
20.	Хэжэнгын	84,9	23,4

Малай үбэнинэлгэдэ бэлэн

Ториин аймагай «Красный восток» колхозой малай фермэнүүд үбэлдэ бэлэн болонхой. Тус колхозой фермэ бүхэн үбэлдөө хүсэд хүрэхэ малай тэжээл бэлдэжэ хашаандаа оруулһан, малайнгаа байрануудые заһабарилһан, сэбэрлэһэн, дулаалһан байна. Мүн малаа тус тусгаар гүүртэнүүд болгожо, үбэлэй бэлшээридэ бэлэдхэһэн байха юм.

Тэрэшэлэн Свердловой, Андреевэй нэрэмжэтэ колхозуудай малшад адуу малай үбэлжэлгые бэлэдхэх һайнтайгаар уттажа байна.

Д. Тархаев.

Бурят-Монгол АССР-эй ажалшадай депутадуудай аймагуудай, городской, городуудтахи районно, сельскэ, сомонуудай ба поселково Соведүүдтэ һунгаха һунгалтанууд тухай

ДҮРИМ

I БҮЛЭГ

Һунгуулиин система

Статья 1. Бурят-Монголой АССР-эй Конституциин 101-дэхи статьягай ehoop, ажалшадай депутадуудай аймагуудай, городской, городуудтахи районно, сельскэ, сомононуудай бэ поселково Соведүүдтэ депутадуудые һунгалга бүгэдэнийтын, тэгшэ ба сэхэ һунгуулиин эрхын үндэһэ баримталан, нюуса ehoop голосовалагдажа һунгэгшадаар хэгдэхэ.

Статья 2. Бурят-Монголой АССР-эй Конституциин 102-дохи статьягай ehoop, депутадуудые һунгалга бүгэдэнийтын байха гэбэл: ухаа муутай хүнүүд бэ һунгуулиингаа эрхые сүүл өр хаһагдаһан хүнүүдһээ бусад, Бурят-Монголой АССР-эй 18 наһа гүйсэһэн бүхы граждануудай болбол расын ба национальна илгаа, өрэгтэй өмэгтэйн илгаа, шажан шүтэлгэ, өрдэм һургуулиин цензь, түбхинэһэн һуудал, социальна үг гарбал, зөөри шадалай зэргэ ба үнэрһэн сагай ажал ябуулгые хамаархэнгүйгөөр, депутадуудые һунгаха ябадалда хабаадалсаха ба ажалшадай депутадуудай Соведүүдтэ һунгагдаха эрхэтэй.

Статья 3. Бурят-Монголой АССР-эй Конституциин 103-дахи статьягай ehoop, депутадуудые һунгалга тэгшэ байха гэбэл: граждани бүхэн нэгэ голостой байха; бүхы гражданинуud тэгшэ эрхые үндэһэ болгожо һунгалтануудта хабаадаха.

Статья 4. Бурят-Монголой АССР-эй Конституциин 104-дэхи статьягай ehoop. эхэнэрнүүд болбол эрэшүүлтэй нэгэн ядлаар һунгалтануудта хабаадаха ба һунгагдахэ байна.

Статья 5. Бурят-Монголой АССР-эй Конституциин 105-дахи статьягай ehoop, СССР-эй зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй зэргэнүүдтэ байһан граждануудай бүхы гражданинуудтай нэгэн адлаар һунгаха ба һунгагдахэ эрхые эдлэхэ.

Статья 6. Бурят-Монголой АССР-эй Конституциин 106-дахи статьягай ehoop, депутадуудые һунгаха һунгалтануудсэхэ хэгдэхэ гэбэл, ажалшадай депутадуудай аймагуудай, городской, городуудтахи районно, сельскэ, сомонуудай ба поселково Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудсаха һунгаха гуримаар граждануудаар шууд хэгдэхэ.

Статья 7. Бурят-Монголой АССР-эй Конституциин 107-дохи статьягай ehoop, Бурят-Монголой АССР-эй ажалшадай депутадуудай Соведүүдтэ депутадуудые һунгахадаа голосовалалга нюуса байха ehotoй.

Статья 8. Бурят-Монголой АССР-эй Конституциин 17-дохи статьягай ehoop, Бурят-Монголой АССР-эй территори дээрэ байһан РСФСР-эй ба бусад бүхы союзна республиканууудай граждануудай, Бурят-Монголой АССР-эй граждануудтай адлаар, Бурят-Монголой АССР-эй ажалшадай депутадуудай Соведүүдтэ һунгаха ба һунгагдаха эрхые эдлэхэ.

Статья 9. Бурят-Монголой АССР-эй территори дээрэ һуужа байбашье, СССР-эй граждануудай бэшэ, харин хариин гүрэнүүдэй гражданствола гү, эли албатан байһан нюурнууд Бурят-Монголой АССР-эй ажалшадай депутадуудай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудта хэбаадахагүй ба һунгагдаха эрхэгүй байха.

Статья 10. Бурят-Монголой АССР-эй Конституциин 108-дахи статьягай ehoop. Бурят-Монголой АССР-эй ажалшадай депутадуудай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануud һунгуулиин округуудаар хэгдэхэ.

Ажалшадай депутадуудай тусхайта Соведтэ һунгалта хэхэ һунгуулиин округ бүхэнһөө нэгэ депутат һунгагдаха.

Статья 11. Бурят-Монголой АССР-эй ажалшадай депутадуудай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудтай холбогдоһон гаргэшанууд гүрэнэй зөөреэр хэгдэхэ.

II БҮЛЭГ

Һунгагшадай списогууд

Статья 12. Списогуудые зохеохэ үедэ тус Соведэй территори дээрэ (саг үргэлжэ гү, али саг зуура) һуужа байһан ба һунгалтын эрхэтэй, тиигэд һунгалта болохо үдэр 18 наһа гүйсэһэн граждануud һунгагшадай списогуудтэ орулагдаха.

Статья 13. Һунгагшадай хэнииншье хадаа нэгэнһөө үлүү һунгагшадай списогтэ орулагдажа болохогүй.

Статья 14. Һунгуулиингаа эрхые сүүдэ өр хаһагдаһан хүнүүд болбол тэрэ сүүдэй шийдхэбэри дотор һунгуулиин эрхэ хэһахаар тогтоогдоһон болзорой бүхы турша соо ба мүн ухаа муутай гэжэ хууляар тогтоогдоһон ehoop тоологдоһон нюурнууд һунгагшадай списогуудтэ орулагдахагүй.

Статья 15. Һунгагшадай списогууд болбол городуудта ажалшадай депутадуудай городской Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдээр, районууд боложо хубаагдаһан городуудта—районно Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдээр, поселогуудта—поселково Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдээр, хүдэр нютагуудта—ажалшадай депутадуудай сельскэ ба сомоной Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдээр зохеогдохо.

Статья 16. Сэрэгэй частьнуудта бэ сэрэгэй соединениидэ байһан һунгагшадай списогууд командирай гэр табилгатайгаар зохеогдохо. Бошэ бусад сэрэгэй алба хэгшэд хадаа бэйлаг байдаг газартаа һунгагшадай списогуудтэ ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй тусхайта гүйсэдхэхэ комитедүүдээр орулагдаха юм.

Статья 17. Ажалшадай депутадуудай бүхы Соведүүдтэ һунгалта хэхэдэ али байха һунгагшадай списогууд тус тус һунгуулиин участок бүриэ. Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэ̄эр тогтоогдоһон формын ehoop, алфавитай гурим̄эр зохеогдожо, тэрэн дотэрэнь һунгагшын фамили, нэрэ, обог, наһа ба һуужа байгаа газарыень, мүн баһа ажалшадай депутадуудай тусхайта Соведтэ һунгалта хэхэ һунгуулиин округуудэй номериуудые зааха. Һунгагшадай списогууд ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшын бэ секретариин гар табилгатай байха.

Статья 18. Ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдхэхэ комитет болбол һунгалтануудай болохоһоо 35 хоног үрид һунгагшадай списогуудые бүгэдэнийтын харахын тулэда үлгэхэ гү, али һунгагшадаа энэ списогуудтэй танилцуулха аргые Соведэй гү, али һунгуулиин участогай гэр байшан соо хангаха.

Статья 19. Һунгагшадай списогуудэй эхэнь ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедтэ, сэрэгэй частьда гү, али сэрэгэй соединениидэ тус бүриэ хадагалагдаха.

Статья 20. Һунгагшадай списогэй тунхаглагдаһан ба һунгалтын үдэр хоерэй хоорондохи турша соо өөрынгөө байха газарые һэлгэһэн һунгагшадта ажалшадай депутадуудай Соведэй тусхайта гүйсэдхэхэ комитет болбол Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй тогтооһон формоор, «Голосовалха эрхэ баталһан үнэмшэлгэ» үгэхэ ба һунгагшадайнгаа список дээрэ—«гараа» гэжэ тэмдэглэхэ; һунгагшадай [illegible] шэнэ газарта (саг үргэлжэ гү, али саг зуура) ошоод байхадаа, «Голосовалха эрхэ баталһан үнэмшэлгэ», нүн тэрэшэлэн нюурайнгаа үнэмшэлгые харуулаад, һунгагшадай списогтэ орулагдаха.

Статья 21. Һунгагшадай списогтэ гараһан (списогтэ орулагдаагүй, списогһоо хаһагдаһан, фамили, нэрэ, обогуудые буруу бэшэһэн, һунгуулиингаа эрхые хаһагдаһан хүнүүдые списогтэ буруугаар орулһан) буруу зүйлнүүд тухай мэдүүлгэнүүд тус список тунхаглаһан ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедтэ үгтэхэ ehotoй, тэрэнь һунгагшадай список соо гараһан буруу зүйлнүүд тухай мэдүүлгэ бүхэнние гурбэн үдэрэй болзорһоо оройтонгүй хаража үзэхэ уялгатай.

Статья 22. Ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдхэхэ комитет болбол һунгагшадай списогэй буруу болоһон тухай мэдүүлгые хаража үзеед, нэгэн гэбэл һунгагшадай списогтэ зохихо заһабари оруулхэ, үгышье һаа тэрэнэй мэдүүлгые хангаагүй орхиһон шалтагаанууд тухайгаа мэдүүлгэ баригшэда бэшэмэл справка үгэхэ уялгатай.

Статья 23. Мэдүүлэгшэ болбол ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй гаргаһан шийдхэбэриие зүбшөөрөөгүй һаа, һунгагшадэй список соо гараһан буруу зүйл тухай асуудал тушаа Арадай сүүдтэ гомодол барижа болохо, тэрэнь мэдүүлгэ баригшые ба Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түлөөлөгшые дуудажа, тэрэ гомодолые гурбан хоногой болзорһоо оройтонгүйгөөр сүүдэй нэмэл заседани дээрэ үзэхэ ба өөрынгөө гаргаһан шийдхэбэриие мэдүүлгэ баригшада ба ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдхэхэ Комитедтэ даны мэдээсэхэ уялгатай. Арадай сүүдэй гаргаһан шийдхэбэри өсөслэн дүүргэгдэхэ.

III БҮЛЭГ

Ажалшадай депутадуудай аймагуудай Соведүүдтэ һунгаха һунгуулиин округууд ба һунгуулиин комиссинууд

Статья 24. Ажалшадай депутадуудай аймагуудай Соведүүдтэ һунгаха һунгуулиин округуудые ажалшадай депутадуудай аймагуудай Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүд бии болгохо юм.

Һунгуулиин округууд хадаа Бурят-Монголой АССР-эй Конституциин 108-дахи статьягай ehoop, нимэнүүд нормотойгоор бии болгогдохо гэбэл:

25 мянган хүнһөө дээшэ зонтой аймагта—1.000 хүн бүхэндэ нэгэ һунгуулиин округ, зүгөөр 60 округһоо дээшэ бэшэ байха; 25 мянган хүн хүртэр зонтой аймагта 25 һунгуулиин округ бии болгогдохо.

Статья 25. Ажалшадай депутадуудай аймагай Соведүүдтэ һунгаха һунгуулиин округуудай списогууд ажалшадай депутадуудай аймагуудай Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдээр һунгалтануудай болохоһоо үрид 55 хоногһоо оройтонгүй тунхаглагдаха ehotoй.

Статья 26. Аймаг бүхэндэ ажалшадай депутадуудай аймагай Соведтэ һунгаха һунгуулиин Аймагай комисси бии болгогдохо юм.

Һунгуулиин Аймагуудай комиссинууд болбол хуулита ehoop регистрацида абтаһан хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай профессиональна организацинууд, кооперативна организацинууд, коммунистическэ партийна организацинууд, залуушуулай организацинуудһаа, культурна, техническэ ба научна обществонуудһаа болон общественнэ бусад организацинууд ба ажалшадай обществонуудһаа, тэрэшэлэн предприятинуудтахи ба эмхи зургаануудтахи хүдэлмэришэд болон албахаагшадай, сэрэгэй частьнуудтахи сэрэгэй алба хэгшэдэй суглаануудһаа, колхозууд, тосхонууд ба улусуудтахи таряашадай суглаануудһаа, совхозуудта—совхозуудай хүдэлмэришэд ба албахаагшадай суглаануудһаа томилогдоһон түлөөлөгшэдһөө бүриэхэ юм.

Статья 27. Аймагай һунгуулиин комиссинууд хадаа түрүүлэгшэ, түрүүлэгшын орлогшо, секретарь ба 4—6 гэшүүдтэйгээр бии болгогдожо, һунгалтын болохоһоо үрид 55 хоногһоо оройтонгүй Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэ̄эр баталагдаха.

Статья 28. Һунгуулиин Аймагай комисси болбол:

а) һунгалтанууд тухай энэ Дүримые ажалшадай депутадуудай аймагай Соведтэ һунгалтын ябажа байха үедэ хазайлгангүй гүйсэдхэхэ ябадалые аймагай территори дээрэ хаража байха;

б) ажалшадай депутадуудай аймагай Соведтэ һунгалта хэхэ һунгуулиин комиссинуудай буруу ябуулгын тухай оройһон гомодолнуудые шалгаг үзэхэ;

в) һунгагшадай списогуудые саг болзор соонь зохеохо ба бүгэдэнийтын анхаралда хүргэхэ ябадалые хаража байха;

г) ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй тусхайта гүйсэдхэхэ комитедүүдэй зүгһөө һунгуулиин участогуудые саг болзор соонь бии болгохын хойноһоо хаража байха;

д) ажалшадай депутадуудай аймагай Соведтэ һунгалтануудые хэхэ һунгуулиин бюллетеньнүүдые Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэ̄эр тогтоогдоһон формоор бэлэдхэхэ;

е) ажалшадай депутадуудай аймагай Соведтэ һунгалгаһан депутадуудые регистрацилха;

ж) һунгалтануудай хэрэг хүтэлбэриие ажалшадай депутадуудай аймагай Соведүүдэй мандатна комиссида тушаан үгэхэ.

Статья 29. Ажалшадай депутадуудай аймагай Соведтэ һунгаха һунгуулиин округ бүхэндэ һунгуулиин Окружной комисси байгуулагдаха.

Һунгуулиин Окружной комиссинууд болбол хуулита ehoop регистрацида абтаһан хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай профессиональна организацинууд, кооперативна организацинууд, коммунистическэ партийна организацинууд, залуушуулай организацинуудһаа, культурна, техническэ ба научна обществонуудһаа болон общественнэ бусад организацинууд ба ажалшадай обществонуудһаа, тэрэшэлэн предприятинуудтахи ба эмхи зургаануудтахи хүдэлмэришэд болон албахаагшадай, сэрэгэй частьнуудтахи сэрэгэй алба хэгшэдэй суглаануудһаа, колхозууд, тосхонууд ба улусуудтахи таряашадай суглаануудһаа, совхозуудта—совхозуудай хүдэлмэришэд ба албахаагшадай суглаануудһаа томилогдоһон түлөөлөгшэдһөө бүриэхэ юм.

Статья 30. Ажалшадай депутадуудай аймагай Соведтэ һунгалта хэхэ һунгуулиин Окружной комиссинууд хадаа түрүүлэгшэ, түрүүлэгшын орлогшо, секретарь ба 2—4 гэшүүдтэйгээр бии болгогдожо, һунгалтын болохоһоо үрид 50 хоногһоо оройтонгүй ажалшадай депутадуудай аймагай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедээр баталагдаха.

Статья 31. Ажалшадай депутадуудай аймагай Соведтэ һунгалта хэхэ һунгуулиин Окружной комисси болбол:

а) Бурят-Монголой АССР-эй Конституциин ба һунгалтанууд тухай энэ Дүримэй эрилтэнүүдые сахижа депутадуудта дэбжүүлэгдэһэн кандидадуудые регистрацилха;

б) тогтоогдоһон формоой һунгуулиин бюллетеньнүүдээр һунгуулиин Участково комиссинуудые хангаха;

в) округ доторбо болоһон һунгалтануудай результадуудые гаргахэ;

г) округ дотороо болоһон һунгалтануудай результадууд тухай материалнуудые һунгуулиин Аймагай комиссида хүргэхэ;

д) һунгагдаһан депутэдта һунгагдаһанайнь тухай үнэмшэлгэ үгэхэ;

е) хэрэг хүтэлбэреэ ажалшадай депутадуудай тусхайта аймагай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедтэ хадагаламжада тушааха.

IV БҮЛЭГ

Ажалшадай депутадуудай городской ба городуудтахи районно Соведүүдтэ һунгалтануудые хэхэ һунгуулиин округууд ба һунгуулиин комиссинууд

Статья 32. Ажалшадай депутадуудай городской ба городуудтахи районно Соведүүдтэ һунгалта хэхэ һунгуулиин округуудые ажалшадай депутадуудай городской, городуудтахи районно Соведүүдэй тус тус гүйсэдхэхэ комитедүүд бии болгохо юм.

Һунгуулиин округууд хадаа Бурят-Монголой АССР-эй Конституциин 108-дахи статьягай ehoop, нимэнүүд нормотойгоор бии болгогдохо гэбэл:

12 мянганһаа 100 мянган хүн хүртэр зонтой городуудта—350 хүн бүхэндэ нэгэ һунгуулиин округ; 12 мянган хүн хүртэр зонтой городуудта 35 һунгуулиин округ бии болгогдохо; Улан-Удэ городто—500 хүн бүхэндэ нэгэ һунгуулиин округ.

20 мянган хүнһөө дээшэ зонтой городской районуудта 500 хүн бүхэндэ нэгэ һунгуулиин округ бии болгогдохо; 20 мянган хүн хүртэр зонтой городской районуудта 35 һунгуулиин округууд бии болгогдохо.

Статья 33. Ажалшадай депутадуудай городской бэ городуудтахи районно Соведүүдтэ һунгаха һунгуулиин округуудай списогууд ажалшадай депутадуудай городской, городуудтахи районно Соведэй гүйсэдхэхэ комитедээр һунгалтануудэй болохоһоо үрид 55 хоногһоо оройтонгүй тунхаглагдаха ehotoй.

Статья 34. Город ба городуудтахи район бүхэндэ ажалшадай депутадуудай городской, городуудтахи районно Соведтэ һунгаха һунгуулиин Городской, Районно комисси тус тустаа бии болгогдохо юм.

Һунгуулиин Городской, городуудтахи Районно комиссинууд болбол хуулита ehoop регистрацида абтаһан хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай профессиональна организацинууд, кооперативна организацинууд, коммунистическэ партийна организацинууд, залуушуулай организацинуудһаа, культурна, техническэ ба научна обществонуудһаа болон общественнэ бусад организацинууд ба ажалшадай обществонуудһаа, тэрэшэлэн предприятинуудтахи ба эмхи зургаануудтахи хүдэлмэришэд болон албахаагшадай, сэрэгэй частьнуудтахи сэрэгэй алба хэгшэдэй суглаануудһаа, колхозууд ба тосхонуудтахи таряашадай, совхозуудта—совхозуудай хүдэлмэришэд ба албахаагшадай суглаазнуудһаа томилогдоһон түлөөлөгшэдһөө бүриэхэ юм.

Статья 35. Һунгуулиин Городской, Городуудтахи Районно комиссинууд хадаа түрүүлэгшэ, түрүүлэгшын орлогшо, секретарь ба 6—10 гэшүүдтэйгээр бии болгогдожо, һунгалтын болохоһоо үрид 55 хоногһоо оройтонгүй: республиканска мэдэлэй городуудтахи һунгуулиин Городской комиссинууд—Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэ̄эр, аймагай мэдэлэй городуудта—ажалшадай депутадуудай аймагай Соведуудэй гүйсэдхэхэ комитедүүдээр, һунгуулиин городуудтахи Районно комиссинууд—ажалшадай депутадуудай городской Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдээр баталагдаха.

Статья 36. Һунгуулиин Городской, городуудтахи Районно комисси болбол:

а) һунгалтанууд тухай энэ Дүримые ажалшадай депутадуудай городской, районно Соведтэ һунгалтын ябажа байха үедэ хазайлгангүй гүйсэдхэхэ ябадалые городой, районой территори дээрэ хаража байха;

б) ажалшадай депутэдуудай городской, городуудтахи районно Соведтэ һунгалта хэхэ һунгуулиин комиссинуудай буруу ябуулгын тухай оройһон гомодолнуудые шалгаг үзэхэ;

в) һунгагшадай списогуудые саг болзор соонь зохеохо ба бүгэдэнийтын анхаралда хүргэхэ ябадалые хаража байха;

г) ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй тусхайта гүйсэдхэхэ комитедүүдэй зүгһөө һунгуулиин участогуудые саг болзор соонь бии болгохын хойноһоо хаража байха;

д) ажалшадай депутадуудай городской, городуудтахи районно Соведтэ һунгалтануудые хэхэ һунгуулиин бюллетеньнүүдые Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэ̄эр тогтоогдоһон формоор бэлэдхэхэ;

е) ажалшадай депутадуудай городской, городуудтахи районно Соведтэ һунгалгаһан депутадуудые регистрацилха;

ж) һунгалтануудай хэрэг хүтэлбэриие ажалшадай депутадуудай городской, городуудтахи районно Соведэй мандатна комиссида тушаан үгэхэ.

Статья 37. Ажалшадай депутэдуудай городской, городуудтахи районно Соведтэ һунгаха һунгуулиин округ бүхэндэ һунгуулиин Окружной комисси байгуулагдаха.

Һунгуулиин Окружной комиссинууд болбол хуулита ehoop регистрацида абтаһан хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай профессиональна организацинууд, кооперативна организацинууд, коммунистическэ партийна организацинууд, залуушуулай организацинуудһаа, культурна, техническэ ба научна обществонуудһаа болон общественнэ бусад организацинууд ба ажалшадай обществонуудһаа, тэрэшэлэн предприятинуудтахи ба эмхи зургаануудтахи хүдэлмэришэд болон албахаагшадай, сэрэгэй частьнуудтахи сэрэгэй алба хэгшэдэй суглаануудһаа, колхозууд ба тосхонуудтахи таряашадай, совхозуудта—совхозуудай хүдэлмэришэд ба албахаагшадай суглаануудһаа томилогдоһон түлөөлөгшэдһөө бүриэхэ юм.

Статья 38. Ажалшадай депутадуудай городской, городуудтахи районно Соведтэ һунгалта хэхэ һунгуулиин Окружной комиссинууд хадаа түрүүлэгшэ, түрүүлэгшын орлогшо, секретарь ба 2—4 гэшүүдтэйгээр бии болгогдожо, һунгалтын болохоһоо үрид 50 хоногһоо оройтонгүй ажалшадай депутадуудай городской, городуудтахи районно Соведэй гүйсэдхэхэ комитедүүдээр баталагдаха.

Статья 39. Ажалшадэй депутадуудай городской, городуудтахи, районно Соведтэ һунгалта хэхэ һунгуулиин Окружной комисси болбол:

а) Бурят-Монголой АССР-эй Конституциин ба һунгалтанууд тухай энэ Дүримэй эрилтэнүүдые сахижа депутадуудта дэбжүүлэгдэһэн кандидадуудые регистрацилха;

б) тогтоогдоһон формоор хэгдэһэн һунгуулиин бюллетеньнүүдээр һунгуулиин Участково комиссинуудые хангаха;

в) округ дотороо болоһон һунгалтануудай результадуудые гаргаха;

г) округ дотороо болоһон һунгалтануудай результадууд тухай материалнуудые һунгуулиин Городской, городуудтахи Районно комиссида хүргэхэ;

д) һунгагдаһан депутадта һунгагдаһанайнь тухай үнэмшэлгэ үгэхэ;

е) хэрэг хүтэлбэреэ ажалшадэй депутадуудай тусхайта городской, городуудтахи районно Соведэй гүйсэдхэхэ комитедтэ хадагаламжада тушаахэ.

V БҮЛЭГ

Ажалшадай депутадуудай сельскэ, сомоной ба поселково Соведүүдтэ һунгалтануудые хэхэ һунгуулиин округууд ба һунгуулиин комиссинууд

Статья 40. Ажалшадай депутадуудай, сельскэ, сомоной бэ поселково Соведүүдтэ һунгалта хэхэ һунгуулиин округууд ажалшадай депутадуудай сельскэ, сомоной, поселково тус тус Соведүүдээр бии болгогдохо юм.

Һунгуулиин округууд болбол Бурят-Монголой АССР-эй Конституциин 108-дахи статьягай ehoop, нимэнүүд нормотойгоор бии болгогдоно гэбэл:

1000-һаа дээшэ хүн зонтой сельскэ, сомоной ба поселково Соведүүдэй территори дээрэ —100 хүн бүхэндэ һунгуулиин нэгэ округ байха, тэбэшье 25-һаа олон бэшэ округ, 1000-һаа үсөөн хүн зонтой сельскэ, сомоной ба поселково Соведүүдтэ һунгуулиин 9 округ бии болгогдохо юм.

Статья 41. Ажалшадай депутадуудай сельскэ, сомоной бэ поселково Соведүүдтэ һунгаха һунгуулиин округуудай списогууд ажалшадэй депутадуудай сельскэ, сомоной ба поселково Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдээр һунгалтануудай болохоһоо үрид 55 хоногһоо оройтонгүй тунхаглагдаха ehotoй.

Статья 42. Сельскэ, сомоной ба поселково Совет бүхэндэ ажалшадай депутадуудай сельскэ, сомоной, поселково Соведтэ һунгэха һунгуулиин Сельскэ, Сомоной, Поселково комиссинууд тус тустаа бии болгогдохо юм.

Һунгуулиин Сельскэ, Сомоной, Поселково комиссинууд болбол хуулита ehoop регистрацида абтаһан хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай профессиональна организацинууд, кооперативна организацинууд, коммунистическэ партийна организацинууд, залуушуулай организацинуудһаа, культурна, техническэ ба научна обществонуудһаа болон общественнэ бусад организацинууд ба ажалшадай обществонуудһаа, тэрэшэлэн предприятинуудтахи ба эмхи зургаануудтахи хүдэлмэришэд болон албахаагшадай, сэрэгэй частьнуудтахи сэрэгэй алба хэгшэдэй суглаануудһаа, колхозууд, тосхонууд ба улусуудтахи таряашадай суглаануудһаа, совхозуудта—совхозуудай хүдэлмэришэд ба албахаагшадай суглаануудһаа томилогдоһон түлөөлөгшэдһөө бүриэхэ юм.

Статья 43. Һунгуулиин Сельскэ, Сомоной ба Поселково комиссинууд хадаа түрүүлэгшэ, түрүүлэгшын орлогшо, секретарь ба 2—4 гэшүүдтэйгээр бии болгогдожо, һунгалтын болохоһоо үрид 55 хоногһоо оройтонгүй ажалшадай депутадуудай эймагай Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдээр баталагдаха.

Статья 44. Һунгуулиин Сельскэ, Сомоной, Поселково комисси болбол:

а) һунгалтанууд тухай энэ Дүримые ажалшадай депутадуудай сельскэ, сомоной, поселково Соведтэ һунгалтын ябажа байха үедэ хазайлгангүй гүйсэдхэхэ ябадалые сельскэ, сомоной, поселково Соведэй территори дээрэ хаража байха;

б) ажалшадай депутадуудай сельскэ, сомоной, поселково Соведтэ һунгалта хэхэ һунгуулиин комиссинуудай буруу ябуулгын тухай оройһон гомодолнуудые шалгаг үзэхэ;

в) ажалшадай депутадуудай сельскэ, сомоной, поселково Соведтэ һунгалтануудые хэхэ һунгуулиин бюллетеньнүүдые Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэ̄эр тогтоогдоһон формоор бэлэдхэхэ;

г) ажалшадай депутадуудай сельскэ, сомоной, поселково Соведтэ һунгагдаһан депутадуудые регистрацилха;

д) һунгалтануудай хэрэг хүтэлбэриие ажалшадай депутадуудай сельскэ, сомоной, поселково Соведэй мандатна комиссида тушаан үгэхэ.

Статья 45. Ажалшадай депутадуудай сельскэ, сомоной поселково Соведтэ һунгаха һунгуулиин округ бүхэндэ һунгуулиин Окружной комисси байгуулагдаха.

Һунгуулиин Окружной комиссинууд болбол хуулита ehoop регистрацида абтаһан хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай профессиональна организацинууд, кооперативна организацинууд, коммунистическэ партийна организацинууд, залуушуулай организацинуудһаа, культурна, техническэ ба научна обществонуудһаа болон общественнэ бусад организацинууд ба ажалшадай обществонуудһаа, тэрэшэлэн предприятинуудтахи ба эмхи зургаануудтахи хүдэлмэришэд болон албахаагшадай, сэрэгэй частьнуудтахи сэрэгэй алба хэгшэдэй суглаануудһаа, колхозууд, тосхонууд ба улусуудтахи таряашадай суглаануудһаа, совхозуудта—совхозуудай хүдэлмэришэд ба албахаагшадай суглаануудһаа томилогдоһон түлөөлөгшэдһөө бүриэхэ юм.

Статья 46. Ажалшадай депутадуудай сельскэ, сомоной, поселково Соведтэ һунгалта хэхэ һунгуулиин Окружной комиссинууд хадаа түрүүлэгшэ, секретарь ба комиссиин гэшүүнтэйгээр бии болгогдожо, һунгалтын болохоһоо үрид 50 хоногһоо оройтонгүй ажалшадай депутадуудай сельскэ, сомоной ба поселково Соведээр баталагдаха.

Статья 47. Ажалшадай депутадуудай сельскэ, сомоной, поселково Соведтэ һунгалта хэхэ һунгуулиин Окружной комисси болбол:

а) Бурят-Монголой АССР-эй Конституциин ба һунгалтанууд тухай энэ Дүримэй эрилтэнүүдые сахижа депутадуудта дэбжүүлэгдэһэн кандидадуудые регистрацилха;

б) округ дотороо һунгалтануудай результадуудые гаргаха;

в) округ дотороо болоһон һунгалтануудай результадууд тухай материалнуудые һунгуулиин Сельскэ, Сомоной, Поселково комиссида хүргэхэ.

г) һунгагдаһан депутадта һунгагдаһанайнь тухай үнэмшэлгэ үгэхэ;

д) хэрэг хүтэлбэреэ ажалшадай депутадуудай тусхайта сельскэ, сомоной, поселково Соведэй гүйсэдхэхэ комитедтэ хадагаламжада тушаахэ

(*Үргэлжэлэлынь 3-дахи нюурта*).

Бурят-Монгол АССР-эй ажалшадай депутадуудай аймагуудай, городской, городуудтахи районно, сельскэ, сомонуудай ба поселково Советүүдтэ һунгаха һунгалтануудтухай

ДУРИМ

(Түгэсхэл)

VI БҮЛЭГ

...нгуулиин участогууд ба һунгуулиин участково комиссинууд

Статья 48. Һунгуулиин бюллетеньнүүдые тушаажа... ба голосуудые тоолохын тулада городууд, посело... сельскэ ба сомонуудай Советүүдэй территори болбол ...ажалшадай депутадуудай аймагуудай, городской, городуудтахи районно, сельскэ, сомонуудай ба поселково Советүүдтэ ...нгалта хэхэдэ нинтэ байха һунгуулиин участогууд ...он хубаагдана.

Статья 49. Һунгуулиин участогуудые тогтоолго горо...—ажалшадай депутадуудай городской Советүүдэй ...ехэ комитедүүдээр, районно хубааритай городуудта ...ажалшадай депутадуудай районно Советүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдээр, харин нютагуудта—ажалшадай депутадуудаймагуудай Советүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдээр хэ...

Һунгуулиин участогуудые тогтоолго Һунгалтын өхилхэ... урид 50 хоногһоо оройтонгүй хагдэхэ.

Статья 50. Городуудта, поселогуудта, мөн тэрэшэлэн ...-һаа дээшэ һуурин зонтой тосхонуудта, улусуудта ба ...хэ, сомоной Советэй территориндэ дээрэ Һунгуулиин ...гууд нэгэ һунгуулиин участогта 1.500—3.000 хүн ...ааа жэшээтэйгээр тогтоогдохо.

Статья 51. 2.000 хүннһөө дээшэ бэшэ хүн зонтой ...хэ, сомоной Советэй, территориндэ һунгуулиин нэгэ ...к болохо зергэтэй: 500-һаа дээшэ аад, зүгөөр 2.000-...гуу бэшэ хүн зонтой деревни, улус бүхэндэ тусгаар ...гуулиин участок тогтоогдохо.

500-һаа доошо аад, 300-һаа үсөөн бэшэ хүн зонтой ...н гү, али бүлэг селениннүүдтэ, һунгуулиин участогай ...р хүртэр 10 километрһээ холо байгаа һаань, һунгуу...н тусгаар участогууд тогтоогдожо болохо.

Статья 52. Диилэнхидээ жэжэ һуурин газарнуудтай ...ба хадын зарим аймагуудта 300-һаа доошо, зүгөөр ...ааа үсөөн бэшэ хүн зонтой һунгуулиин участогуудые ...оходо болоно.

Статья 53. Сэрэгэй частьнууд болон сэрэгэй соединени...та 50-һаа үсөөн бэшэ аад, 3.000-һаа дээшэ бэшэ ...агшадтай һунгуулиин тусгаар участогууд болоно.

Статья 54. 50-һаа доошо бэшэ һунгагшадтай больни...уудай, нарайлалтын гэрнүүдэй, санаториннуудай, инвали...ий гэрнүүдэй дэргэдэ һунгуулиин тусгаар участогууд ...огдохо.

Хэдэн корпосуудтай больницануудта, тэдэнэй нэжээд ...дэнь 50-һаа доошо бэшэ һунгагшадтай байгза хадань, ...тус корпусуудай дэргэдэ һунгуулиин участогууд тог...ожо болохо.

Статья 55. Һунгалтын үдэр уһан далай дээрэ ябажа ...ан 25-һаа үсөөн бэшэ һунгагшадтай суднонууд болбол ...суднын бэшэгдэһэн нютагай һунгуулиин округта баг..., һунгуулиин тусгаар участок боложо болохо.

Статья 56. Һунгалтын үдэр замда ябаһан холын зиян ...й пассажирска поезднуудта «голосовалха эрхэ баталһан ...шэлгэтэй» һунгагшадһаа бюллетеньнүүдые хүлеэн аба... тула һунгуулиин участогууд тогтоогдоно.

Статья 57. Һунгуулиин участок бүхэндэ ажалшадай ...дуудай аймагуудай, городской, городуудтахи районно, ...хэ, сомонуудай ба поселково Советүүдтэ һунгэхада ...н байха һунгуулиин Участково комисси бии болгогдоно.

Һунгуулиин Участково комиссинууд болбол хуулита...р регистрацида абтаһан хүгөлмэришөлэй ба албахаагшай профессиональна организацинууд, кооперативна ор...зацинууд, коммунистическэ партийна организацинууд, ...гшуудай организацинуудһаа культурна, техническэ ба ...на общественнуудһаа болон общественнэ бусад организа...гууд, ажалшадай общественнуудһаа, тэрэшэлэн предприятитахи ба эмхи зургаануудтахи хүгөлмэришэд болон алба...шадай сэрэгэй, частьнуудтахи сэрэгэй алба хэгшадэй суг...уудһаа, колхозууд тосхонууд ба улусуудтахи таряаша...гуулаануудһаа, совхозуудта—совхозуудай хүгөлмэришэд ...абахаагшадай суглаануудһаа гомилогдоһон түлөөлөгшэд...бүридэхэ юм.

Статья 58. Һунгуулиин Участково комиссинууд хадаа ...ралгша, түрүүлэгшэй орлогшо, секретарь ба 4—8 ...удтэйгээр, тиин 300-һаа үсөөн хүн зонтой һунгуулиин ...огуудта түрүүлэгшэ, секретарь ба 1—3 гэшүүдтэйгээр ...болгогдожо, һунгалтын болохоһоо урид 45 хоногһоо ...өөгүй городуудта—ажалшадай депутадуудай городской ...дуудай гүйсэдхэхэ комитедүүдээр, районно хубааритай ...удта—районно Советүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдээр, ...н нютагуудта—аймагуудай Советүүдэй гүйсэдхэхэ ко...итедүүдээр баталагдаха.

Статья 59. Һунгуулиин Участково комисси болбол:

а) һунгагшадай список соо гүйцэһан буруу зүйлнүүд ...й мэдүүлгэнүүдые абажа тэрэнэй список зохеоһон ...шадай депутадуудай Советэй гүйсэдхэхэ комитедэй ...ндэ табиха;

б) һунгуулиингаа участогта һунгуулиин бюллетень...ые тушаажа абаха;

в) ажалшадай депутадуудай аймагай, городской, горо...удтахи районно, сельскэ, сомоной ба поселково Советэй де...утадта дэбжүүлэгдэһэн кандидат бүхэнэ үгтэһэн го...ые тоолохо.

г) голосованиин протоколые һунгуулиин тусхайта Ок...ой комиссида хүргэхэ;

д) хэрэг хүтөлбэрее ажалшадай депутадуудай тусхай...аймагай, районно гү, али городской Советэй гүйсэдхэхэ ...итедтэ хадагаламжада тушаан үгэхэ.

VII БҮЛЭГ

Депутадуудта кандидадуудые дэбжүүлхэ гурим

Статья 60. Бурят-Монголой АССР Конституциин 109-...статьягай ёһоор, һунгалтануудай болохоһо, кандида...ууд һунгуулиин округуудаар дэбжүүлэгдэхэ юм.

Ажалшадай депутадуудай аймагуудай, городской, го...удтахи, районно, сельскэ, сомонуудай ба поселково Сове...үүдтэ кандидадуудые дэбжүүлхэ эрхэ хадаа общественнэ ...ганизацинуудта ба ажалшадай общественуудта, коммунис...ическэ партийна организацинуудта, профессиональна со...уудта, кооперативна организацинуудта, залуушуулай ор...ганизацинуудта ба культурна общественуудта үгтэн хангагдаха байна.

Статья 61. Депутадуудыг болгогдохо кандидадуудые дэбжүүлхэ эрхые общественнэ организацинуудай ба ажалшадай общественуудай республиканска органууд ба мөн төдөнэй аймагуудай ба городской органууд, тэрэшэлэн предприятинуудтахи болон эмхи зургаануудтахи хүгөлмэришэд ба алхаагшадай, сэрэгэй частьнуудтахи сэрэгэй алба хэгшэдэй хэмтын суглаануудыг, колхозуудыг, тосхонуудыг ба улусуудта — таряашадай, совхозуудта—совхозуудай хүгөлмэришэд ба алба хаагшадай хамтын суглаануудыг бэелүүлхэ.

Статья 62. Ажалшадай депутадуудай Советэй депутадта дэбжүүлэгдэһэн кандидат тус нэгэн Советдэ нимэгта гансал округ соо баллотировалагдажа болохо.

Статья 63. Депутадта кандидадуудыг болбол тэдэнэй депутадуудай кандидадуудта дэбжүүлһэн округ соогоо һунгуулиин Окружной, мөн тэрэшэлэн Участково комиссинуудай гэшүүд байжа шадахагүй.

Статья 64. Һунгалтануудай өхилхэһээ урид 35 хоногһоо оройтонгүй, ажалшадай депутадуудай аймагуудай Советүүдэй депутадуудта кандидадуудые дэбжүүлһэн общественнэ бүхы организацинууд гү, али ажалшадай общественуудыг хадаа депутадуудта кандидадуудые һунгуулиин тусхайта Окружной комиссида регистрацида оруулха уялгатай.

Статья 65. Һунгалтануудай өхилхэһээ урид 20 хоногһоо оройтонгүй, ажалшадай депутадуудай городской Советүүдэй, городуудтахи районно Советүүдэй, сельскэ, сомонуудай ба поселково Советүүдэй депутадуудта кандидадуудые дэбжүүлһэн общественнэ бүхы организацинууд гү, али ажалшадай общественуудыг хадаа депутадуудта кандидадуудые һунгуулиин тусхайта Окружной комиссида регистрацида оруулха уялгатай.

Статья 66. Депутадуудыг болгогдохо кандидадуудые дэбжүүлһэн общественнэ организаци гү, али ажалшадай общество хадаа кандидадые регистрацида оруулхын тула һунгуулиин тусхайта Окружной комиссида инмэ документнүүдые хүргэхэ уялгатай гэбэл:

а) депутадта кандидадые дэбжүүлһэн суглаанай гү, али заседаниин Президиумэй гэшүүдэй гар табилгатай, тэдэнэй һуудаг нютагынь зазгаатай протокол; кандидадые дэбжүүлһэн организациин нэрэ, суглаанда гү, али заседанида хабаадагшадай тоо, газар ба сагынь, депутадта кандидадай фамили, нэрэ обог, тэрэнэй наһан, һуудаг, нютаг, партийность, хэдэг ажалынь протокол соо заагдаһан байха ёһотой;

б) депутадта кандидадые дэбжүүлһэн организациин зүгһөө тус һунгуулиин округ соо баллотировалагдахые зүбшөөлөө үгэһэн тэрэ кандидадай мэдүүлгэ.

Статья 67. Һунгуулиин Окружной комисси хадаа Бурят-Монголой АССР-эй Конституциин ба һунгалтануудтухай энэ Дүримэй эрилтэнүүдые сахижа, общественнэ организацинуудаар ба ажалшадай общественуудаар депутадуудта дэбжүүлэгдэһэн бүхы кандидадуудые регистрацида абаха уялгатай.

Һунгуулиин Окружной комисси болбол Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Советэй Президиумэ̄р тогтоогдоһон формын ёһоор регистрацида абаһан протоколые депутадта кандидат бүридэ зохеоно. Регистрациин протоколой нэгэ экземплярынь һунгуулиин тус округ дотор баллотировалагдахые зүбшөөлөө үгэһэн тэрэ кандидадай мэдүүлгэтэй хамта дары сагаз һунгуулиин Аймагай, Городской, городуудтахи Районно, Сельскэ, Сомоной гү, али Поселково комиссида эльгээгдэнэ.

Статья 68. Депутадта кандидадые ажалшадай депутадуудай аймагай, городской, городуудтахи районно, сельскэ, сомоной гү, али поселково Советэ̄ һунгахэ Һунгуулиин Окружной комиссинуудыг зүгһөө регистрацида абахаһаа арсаад байгаа һаань, һунгуулиин тус тус Аймагай, Городской, городуудтахи Районно, Сельскэ, Сомоной гү, али Поселково комиссидэ хоер хоногой болзор соо гомодожо болохо байна, тиигээд тэрэнэй гаргаһан шиидхэбэринь асэслөн дүүргэгдэг байха.

Статья 69. Ажалшадай депутадуудай аймагай Советэй депутадта дэбжүүлэгдэжэ регистрацида абтаһан кандидат бүриин фамили, нэрэ, обогынь, наһан, хэдэг ажал, партийность, мөн тэрэ кандидадые дэбжүүлһэн общественнэ организациин нэрэ хадаа һунгуулиин тусхайта Окружной комиссинуудаар һунгалтануудай болохоһоо урид 30 хоногһоо оройтонгүй тунхаглагдаха ёһотой.

Ажалшадай депутадуудай городской, городуудтахи районно, сельскэ, сомоной, поселково Советүүдэй депутадууд болгогдохоор дэбжүүлэгдэжэ регистрацида абтаһан кандидадууд тухай мэдээнүүд һунгуулиин тусхайта Городской, городуудтахи Районно, Сельскэ, Сомоной ба Поселково комиссинуудаар һунгалтануудэй болохоһоо урид 15 хоногһоо оройтонгүй тунхаглагдаха ёһотой.

Статья 70. Ажалшадай депутадуудай Советүүдэй депутадуудта дэбжүүлэгдэжэ регистрацида абтаһан бүхы кандидадуудыг һунгуулиин бюллетеньнүүд соо заабол оруулагдаха эрэгтэй.

Статья 71. Ажалшадай депутадуудай, аймагуудай, городской ба городуудтахи районно Советүүдтэ һунгахэ Һунгуулиин Окружной комиссинууд, мөн тэрэшэлэн Һунгуулиин Сельскэ, Сомоной ба Поселково комиссинууд Һунгалтануудай болохоһоо урид 10 хоногһоо оройтонгүй Һунгуулиин бюллетеньнүүдые Һунгуулиин бүхы Участково комиссинуудта эльгээхэ уялгатай.

Статья 72. Һунгуулиин бюллетеньнүүд Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй тогтооһон формоор, тус Һунгуулиин округ соохи хүн зонгой хэлэнүүдэ̄рэ ба бүхы Һунгагшадые хангаха тоотойгоор хэблэгдэхэ ёһотой.

Статья 73. Һунгуулиин тусхайта Окружной комиссида регистрацида абтаһан кандидадые дэбжүүлһэн, организаци бүридэ ба мөн Бурят-Монголой АССР-эй гражданин бүридэ, Бурят-Монголой АССР-эй Конституциин 92-дохи статьягай ёһоор, тэрэ кандидадайнгаа түлөө суглаан дээрэ, хэблэлдэ ба баһа ондоошье аргаар ямаршье һаадгүй агитаци хэхэ эрхэ үгтэн хангагдахэ байна.

VIII БҮЛЭГ

Һунгуулиин үдэр

Статья 74. Ажалшадай депутадуудай аймагуудай, городской, городуудтахи районно, сельскэ, сомонуудай ба поселково Советүүдтэ һунгаха Һунгалтануудыг Бурят-Монголой АССР дотор нэгэ үдэр соо хэгдэхэ юм.

Статья 75. Һунгалта хэхэ үдэрые Һунгалтын болзоо урид хоер һараһаа оройтонгүй Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Советэй Президиум тогтоохо. Һунгалтануудыг хүгөлмэрнин бэшэ үдэртэ хэгдэхэ.

Статья 76. Һунгалтаһаа урдахи һуулшын 15 хоногой турша соо Һунгуулиин Участково комисси болбол Һунгалтын болохо үдэр ба Һунгалта хэхэ газар тухай тунхаглажа гү, али ондоошье аргаар Һунгагшадта үдэр бүхэндэ үргөөр мэдэгдэжэ байха.

IX БҮЛЭГ

Голосозалха гурим

Статья 77. Һунгагшадай голосоо үгэлгэ Һунгалтануудай болохо үдэр тэндэхи нютагай сагаар үдэшэнэй 6 часаа өхилжэ, Һунгинн 12 час хүргэр хэгдэхэ.

Статья 78. Һунгалтануудай болохо үдэр үглөөнэй 6 часта Һунгуулиин Участково комиссинин түрүүлэгшэ болбол комиссиингаа гэшүүдтэй хамта байжа Һунгуулиин хайрсагые ба тогтоогдомол формын ёһоор бэлэдхэгдэһэн Һунгагшадай списогые шалгажа үзэхэ, тэрээнэйнгээ Һүүлээр хайрсагаа хаажа, комиссиингаа тамгаар ласадан тамгалаад, голосуудаа үгэжэ эхилэгты гэжэ Һунгагшадые уриха.

Тамгануудай ба Һунгуулиин хайрсагуудай дурсэ хэлбэри Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Советэй Президиумаэр тогтоогдохо.

Статья 79. Һунгалтануудые хэхэ гэр соо Һунгуулиин бюллетеньнүүдые Һунгагшадай гүйсэдхэхэ тусгаар таһалганууд гаргагдаха гү, али аминдаа кабинануудыг тухеэрагдэхэ ёһотой. Тэрэ таһалганууд гү, али кабинануудыг соонь Һунгуулиин бюллетеньнүүдые Һунгагшадай гүйсэдхэхэ үедэнь Һунгагшадһаа бэшэ хэнэйшье, мөн Һунгуулиин Участково комиссинин гэшүүдэйшье байха ябадал хорюултай.

Статья 80. Һунгагша бүхэн голосоо үгахыг тулада Һунгуулиин гэртэ ерэжэ, нюураараа голосовалха байна. Тиихэдэ Һунгагшад Һунгуулиин бюллетениие Һунгуулиин хайрсагруу табижа голосоо үгэхэ.

Статья 81. Һунгуулиин гэртэ ерэһэн Һунгагша болбол Һунгуулиин Участково комиссинин секретарьта гү, али тус комиссинин зүгһөө өнэ хэрэгтэ түлөөлэгдэһэн гэшүүнэ паспортаяа гү, али колхозно книжка гү, али профсоюзай биледые гү, али нюурайнгаа ямар нэгэн ондоо үнэмшэлгые үзүүлжэ, Һунгагшадай списогэй ёһоор шалгагаад мөн Һунгагшадай список дээрэ тэмдэг хэгдэһэнэй Һүүлээр, тогтоогдомол маягтай Һунгуулиин бюллетениие абаха.

Статья 82. Һунгуулиин бюллетеньнүүдые гүйсэдхэхэ̄р таһалагдаһан байра соо ороһон Һунгагша болбол голосоо үгэхэ кандидалайнгаа фамилиие Һунгуулиин бюллетеньдэ үлөөгөөд, бусадай фамилиие зуража хаяһанайнгаа Һүүлээр Һунгуулиин хайрсаг тээшэ ошожо, тэрээнруу Һунгуулиингаа бюллетениие табиха.

Статья 83. Үзэг бэшэг мэдэхэгүй гү, али ямар нэгэн эрхэтэн дутуутай дээрэһээ Һунгуулиин бюллетениие өөрөө гүйсэдхэжэ шадахагүй Һунгагша хадаа Һунгуулиин бюллетеньнүүдые гүйсэдхэхэ̄р таһалагдаһан байра соо Һунгуулиингаа бюллетениие гүйсэдхүүлхын тулада өөрынгөө дуратай али нэгэн ондоо Һунгагшые уриха эрхэтэй.

Статья 84. Голосоо үгэжэ байха үедэ Һунгуулиин гэр соо Һунгалтын агитаци ябуулагдажа болохогүй.

Статья 85. Һунгалтануудыг тухай энэ Дүримэй 20-дохи статьягай ёһоор. «Голосовалха эрхэ баталһан үнэмшэлгэтэйгөөр» Һунгуулиин гэртэ ерэһэн нюурнуудые Һунгуулиин Участково комисси хадаа Һунгуулиин Участково комиссинин түрүүлэгшэ ба секретариинь гарые табюулжа. Һунгагшадай список соо оруулжа бэшэхэ.

Статья 86. Һунгуулиин гэр соохи гуримай түлөө Һунгуулиин Участково комиссинин түрүүлэгшэ хаһюусалгатай ба тэрээнэй захиралые тэндэ байгшад бүгэдээрее уялгашалан дүүргэхэ.

Статья 87. Һунгалтануудые хэһэн үдэр, Һунгинн 12 часта, Һунгуулиин Участково комиссинин түрүүлэгшэ болбол голос үгэлгэн дүүрэбэ гэжэ соносхохо, тиихэнэнь комисси Һунгуулиингаа хайрсагуудые нэжэ эхилхэ байна.

X БҮЛЭГ

Һунгалтануудай результадуудые тодорхойлолго

Статья 88. Голосуудые Һунгуулиин Участково комиссинин тооложо байһан гэртэ, голосуудые тоолохо үедэнь общественнэ организацинуудай ба ажалшадай общественуудай тусхай өтигэмжэтэй түлөөлэгшэд ба тэрэшэлэн хэблэлэй түлөөлэгшэд байлсаха эрхэтэй.

Статья 89. Һунгуулиин Участково комисси болбол хайрсагуудые нээгээд, үгтэһэн бюллетеньнүүдэй тоое Һунгагшадай списогэй ёһоор, бюллетеньнүүдые абаһан хүнүүдэй тоотой сасуулжа зэрэ... шалгаһанайнгаа результадые Һунгуулиин округ бүхэндэнь голосованиин протоколдо бэшэжэ оруулха.

Статья 90. Һунгуулиин Участково комиссинин түрүүлэгшэ болбол Һунгуулиин Участково комиссинин бүхы гэшүүдые байлсуулжа, бюллетень бүхэн тушаа голосованиин результадуудые соносхохо.

Статья 91. Голосованиин хэхэдээ нэгэнһээ үлүү кандидадые үлөөһэн ябадал, мөн тэрэшэлэн тогтоомол маягһаа ондоо янзын бюллетень үнэмтэ бэшэ гэжэ тоологдохо.

Статья 92. Һунгуулиин бюллетениин үнэмтэ байһанда ...гаа Һаань, ... хадаа Һунгуулиин Участково комиссиар голосованиин хэгдэжэ шиидхэгдэд, протокол соо тэмдэглэгдэхэ.

Статья 93. Һунгуулиин Участково комисси хадаа Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Советэй Президиумэ̄р тогтоогдоһон формын ёһоор, Һунгуулиин округ бүхэн тушаа голосованиин протоколые хоер экземплярраар зохеохо, тэрээнэ̄ дээрэнь Һунгуулиин Участково комиссинин гэшүүд, тэдэнэй тоодо заабол түрүүлэгшэ ба секретариинь табиха ёһотой.

Статья 94. Һунгуулиин Участково комиссинин голосованиин протокол соо заагдаха ёһотой зүйлнүүд гэбэл:

а) голосуудые үгэлгын өхилһэн ба дүүрэһэн саг;

б) Һунгагшадай списогтэ оруулагдаһан тус Һунгуулиин округой гү, али Һунгуулиин участогай Һунгагшадай нинтэ тоо;

в) Һунгуулиин бюллетеньнүүдые абаһан Һунгагшадай тоо;

г) голосованида хабаадалсаһан Һунгагшадай тоо;

д) үнэмтэ бэшэ гэжэ тоологдоһон бюллетеньнүүдэй тоо;

е) кандидадуудай фамилинуудай зурагдажа хаягдаһан бюллетеньнүүдэй тоо;

ж) депутадта кандидат бүридэ үгтэһэн голосуудай тоо;

з) Һунгуулиин Участково комиссида үгтэһэн мэдүүлгэнүүд болон гомодолнуудай хуряангы уяха, мөн Һунгуулиин Участково комиссинин гаргаһан шиидхэбэринүүд.

Статья 95. Голосуудые тоололгын ба протоколдо гараа табилгын дүүрэһэнэй Һүүлээр, Һунгуулиин Участково комиссинин түрүүлэгшэнь округ бүхэндэ болоһон голосованиин результадуудые комиссиингаа заседали дээрэ соносхохо.

Статья 96. Голосованиин протоколдо гар табиһанайнгаа Һүүлээр, Һунгуулиин Участково комиссинин түрүүлэгшэнь голосованиин протоколой нэгэ экземплярые ласадажа тамгалаад, Һунгуулиин тусхайта Окружной комиссида саг дары нарочнаар эльгээхэ уялгатай.

Статья 97. Һунгуулиин бүхы бюллетеньнүүд (үнэмтэ ба мөн үнэмтэ бэшэ гэжэ тоологдоһониинь тус тустаа) Һунгуулиин Участково комиссинин тамгаар ласадажа тамгалагдаад, голосованиин протоколой хоердохи экземплярэр, хэрэг хүтөлбэри болон тамгатайгаар хамта Һунгуулиин Участково комиссинин түрүүлэгшэ̄р: городуудта—ажалшадай депутадуудай городской Советүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдэ̄, районнуудыг боложо хубаагдаһан городуудта—ажалшадай депутадуудай районно Советүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдэ̄, харин нютагуудта—ажалшадай депутадуудай аймагай Советүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдтэ хадагаламжада тушаагдаха ёһотой.

Статья 98. Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй заабари үгэтэр Һунгуулиин бюллетеньнүүдые хадагалха гэһэн үндэ ажалшадай депутадуудай Советүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдтэ даалгагдана.

Статья 99. Ажалшадай депутадуудай аймагай, городской, городуудтахи районно, сельскэ, сомоной ба поселково Советүүдтэ һунгаха Һунгуулиин Окружной комиссинууд болбол Һунгуулиин Участково комиссинуудай хүргэһэн протоколнуудай үндэһөөр голосуудые тооложо бүридхэхэ ба округ дотор болоһон Һунгалтын результадуудые гаргаха байна.

Статья 100. Голосуудые Һунгуулиин Окружной комиссинин тооложо байһан гэртэ, голосуудые тоолгодо байлсахын тулада общественнэ организацинууд ба ажалшадай общественуудай тусхай өтигэмжэтэй түлөөлэгшэд, мөн тэрэшэлэн хэблэлэй түлөөлэгшэд байлсаха эрхэтэй.

Статья 101. Һунгуулиин Окружной комисси болбол Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Советэй Президиумэ̄р тогтоогдоһон формын ёһоор, голосованиин протоколые хоер экземплярраар зохеохо, тэдэн дээрэнь Һунгуулиин Окружной комиссинин гэшүүд, тэдэнэй тоодо заабол түрүүлэгшэ ба секретариинь гараа табиха.

Статья 102. Һунгуулиин Окружной комиссинин голосованиин протокол соо заагдаха ёһотой зүйлнүүд гэбэл:

а) округ доторхи Һунгагшадай нинтэ тоо;

б) Һунгуулиин бюллетеньнүүдые абаһан Һунгагшадай тоо;

в) голосованида хабаадалсаһан Һунгагшадай тоо;

г) үнэмтэ бэшэ гэжэ тоологдоһон бюллетеньнүүдэй тоо;

д) кандидадуудай фамилинуудай зурагдажа хаягдаһан бюллетеньнүүдэй тоо;

е) депутадта кандидат бүридэ үгтэһэн голосуудай тоо;

ж) Һунгуулиин Окружной комиссида үгтэһэн мэдүүлгэнүүд ба гомодолнуудай хуряангы уяха ба Һунгуулиин Окружной комиссинин абаһан шиидхэбэринүүд.

Статья 103. Голосуудые тоололгын үүрэһэнэй ба протоколдо гар табигдаһанай Һүүлээр, Һунгуулиин Окружной комиссинин түрүүлэгшэнь комиссинин заседани дээрэ Һунгалтануудай результадуудые соносхохо.

Статья 104. Голосуудай диилэнхи олон гэхэ гү, али округ дотор үгтэһэн ба үнэн гэжэ тоологдоһон бүхы голосуудай хахадаһаань олые абаһан ажалшадай депутадуудэй Советэй депутадта дэбжүүлэгдэһэн кандидат Һунгагдаһан дээрэ тоологдохо.

Статья 105. Һунгуулиин Окружной комиссинин түрүүлэгшэ болбол депутат болгогдожо Һунгагдаһан кандидадта тэрэнние ажалшадай депутадуудай Советэй депутат болгожо Һунгаһан тухай үнэмшэлгэ үгэхэ. Һунгаһан тухай үнэмшэлгын формые Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Советэй Президиум тогтоохо.

Статья 106. Голосованиин протоколдо гар табигдаһанай Һүүлээр, Һунгуулиин Окружной комиссинин түрүүлэгшэнь голосованиин протоколой нэгэ экземплярые ласадажа тамгалаад Һунгуулиин тусхайта Аймагай, Городской, городтохи Районно, Сельскэ, Сомоной гү, али Поселково комиссида дары нарочнаар эльгээхэ уялгатай.

Һунгуулиин Окружной комиссинин түрүүлэгшэнь протоколой хоердохи экземплярые Һунгуулиин Участково комиссинуудай голосованиин протоколнуудтай хамта, Һунгуулиин Окружной комиссинин хэрэг хүтөлбэритэйгөөр ажалшадай депутадуудай тусхайта аймагай, городской, городуудтахи районно, сельскэ, сомоной гү, али поселково Советэй гүйсэдхэхэ комитедтэ хадагаламжада тушааха.

Статья 107. Ажалшадай депутадуудай Советэ̄ Һунгаха, Һунгуулиин комиссинуудай заседанинууд хэрбээ тэдэн дээрэ комиссинин бүхы составай хахаһаа нэгэнэнинь хабаадаа һаань дээрэ тоологдохо.

Һунгуулиин комиссинуудтахи бүхы асуудалнууд голосуудай юрынь олонхеор шиидхэгдэхэ; голосуудай тэнцээ һаань, —түрүүлэгшын голос диилэжэ абаха.

Статья 108. Хэрбээ диилэнхы олон голосуудые кандидадуудай нэгэнэйншье абаагүй байшоо һаань, Һунгуулиин Окружной комисси хадаа энэн тухай голосованиин протокол соогоо тусгаар тэмдэглээд, Һунгуулиин тусхайта Аймагай, Городской, городуудтахи Районно, Сельскэ, Сомоной гү, али Поселково комиссида саг дары мэдээсхэ энэ ушарта тус комисси хадаа нэгэдэхи Һунгалтануудһаа хойшо хоер неделиин болзорһоо хожомдуулангүй Һунгалтануудые шэнэер зарлаха эрхэтэй.

Статья 110. Депутадуудта Һунгагдаха кандидадуудые дахин баллотировалха ябадал, мөн тэрэшэлэн үнэн бэшэ гэжэ тоологдоһон Һунгалтануудай орондо шинэ Һунгалтануудые хэхэ ябадал нэгэдэхи Һунгалтата зохеогдоһон Һунгагшадай списогэер, Һунгалтануудтахай энэ Дүримтэй бүрин зохилдуулан үнэргэгдэхэ ёһотой.

XI БҮЛЭГ

Гражданинуудай Һунгалтын эрхэнүүдые эбдэһэнэй түлөө харюусалга

Статья 111. Бурят-Монголой АССР-эй гражданинай Бурят-Монголой АССР-эй ажалшадай депутадуудай Советүүдтэ Һунгаха ба Һунгагдаха эрхээ сүлөөтэйгөөр бэелүүлхэ ябадалдань ямар нэгэн хүн баалалта, мэхэ гохо, заналга гү, али эдилгэ үгэхэ гэхэ мэтын аргаар һаад хэдэ-байбал —хоер жэл хүртэр болзортойгоор сүлөөгөө хаһагдажа, хуулиин ёһоор хэһээгдэхэ.

Статья 112. Һунгуулиин документнүүдые буруу болгон зохеожо хэһэн ба мэдэһээр байжа голосуудые зорюута буруугаар тооложоһон Советэй тушаалга нюур гү, али Һунгуулиин комиссин гэшүүн болбол гурбан жэл хүртэр болзортойгоор сүлөөгөө хаһагдажа, хуулиин ёһоор хэһээгдэхэ.

ГЕНЕРАЛЬНА АССАМБЛЕЙН НЭГЭДЭХИ КОМИТЕДЭЙ 1947 ОНОЙ ОКТЯБРИИН 6-ай ЗАСЕДАНИ ДЭЭРЭ ГРЕЧЕСКЭ АСУУДАЛ ТУШАА А. Я. ВЫШИНСКИИН ХЭЛЭҺЭН ҮГЭ*)

Ушар нимэ дээрэһээ, «Грециде амгалан тайбан ба эб найрамдалай байдал иматтал хойто зүгһөө гарадаг добтолгонуудые болюулһан үедэ тогтожо болохо юм» гэһэн г-н Цалдарисай мэдүүлгэ бодото байдалда яашье зохихогүй байна.

Тэндшье Цалдарисай правительствода өсэргүү добтолгонууд бүхы өрон доторнь гаржа байна хаям.

Гражданска дайн байлдаан болбол Грециин бүхы территори дээрэ боложо байна, үлам бүри саншаа үргэлжэлэн хойто хилэнүүдһээ тон холо, Пелопоннес гэхэ мэтэ аралнууд дээрэ таража байна. Энэ дайн болбол Грециин хойто районуудта боложо байгаа хүл хүдэлөөнэй гол шалтагаанинь мүн байха юм, иматтал энэн дээрэһээ тус орон дотор политическэ байдал амгалан тайбан бэшэ болоһон байнь.

Бага яһатаниие ба политическэ оппозиционно группануудые греческэ правительствын зүгһөө зэрлиг муухайгаар хабшажа хаажа байһан фэкт хүн бүхэндэ элитэ. Дээрэ дурсагдаша комиссишье хадаа Грециде «үһөө хилэнэй ба шэрүүн хатуу өрхэ байдал бии байһан» тухай заан хэлэжэ мэдэрхэ баатай болоһон байхэ юм. Тэд энэнь хадаа үнэн дээрээ, тэрэшье үедэ, мүнөөшье үедэ Грециде боложо байгаа фашистска терророй галзуу зэрлиг ябадалнууд мүн байна. Гансал энэ ушар дээрэһээ Греци болбол ашуулта байдалда ороо гэжэ харагдана. Эдэ арсашагүй фактнууд хадаа Грециде тохеолдоһон дотоодын кризиснуудые гэршэлээ, Грециин доторой политическэ байдал дээрэнээ греческэ кризисые шиндхэхэ арга-боломжонуудые бодэрхэ хэрэгтэй гэһэн һанамжануудай заатагүй үнэн байһаниинь тодорно.

Энэ кризис болбол үнэ сагта дүүрэнээр үгы хэгдэхэ байһаниинь хамжагүй. Хэрбээ хари гүрэнэй оролсолго энэ хэрэгтэ һаад хэгүй һаань, британска зэбсэгтэ хүсэнүүд энээниие һэтуулаагүй һаань греческэ арад болбол өөрынгөө моральна ба материальна хамаг бүхы хүсые дайнай һүүлдэ өөрынгөө оронние һэргээн бодхоохо хэрэгтэ зорюулжа шадаха байгаа. Тэд мүнөө болходо британска сэрэгүүдэй орондо американска зэбсэгтэ хүсэнүүд дотоодо хэрэгтэнь оролсожо байна.

Греческэ асуудал гэдэг болбол хилэ шалар болоһон арсалдаа тулалдаанууд туhай асуудал гү, али Греци ба тэрэ нэй хойто хүршэнүүд тухай асуудалһаа бүри схэ үргэн, бүри схэ шухала удхашанартай асуудал мүн гэшэ. Греческэ асуудал болбол бүхэдэлхэйн улхашанартай асуудалнуудые шиндхэхэ ябадалда тулажа ерэһэн тон схэ политикын асуудал мүн болоно. Энэ ябадал юун дээрэһээ гарааб гэхэдэ, гол түлэб: мүнөө үеын Греци хадаа өөрөө өөрынгөө байдалые шиндхэжэ шадахаяа болиһон, харин ара талдань байһан бусад хүнүүд греческэ политическэ шиндхэжэ байдаг болоһон ушар дээрэһээ гараа. Энэ жэлэй июль һарада гараһан «Экономист» гэжэ англійска журнал болбол «хутагын эри дээрэ байһан Греци» гэжэ статья дотороо «США болбол бүхэдэлхэйн Ассамблейнууд дээрэ греческэ хэрэгүүдые хамгаалжа байхалаа, греческэ экономикые, тэрэнэй зэр зэбсэгые дэмжэлгэ ба греческэ армие һүргаха ябалдалда туһалжа, мүнөө үедэ греческэ политикые саашань ябуулжа байгаа гол түлхисэнь мүн байнабли гэжэ мэдэрхэ баатай болоһон байна».

Энэ талаар ушар байдал мүнөө үедэ бүришье хатуу шанга болонхой. Сентябриин 1-һээ хойшо американска засагууд болбол греческэ армиг, жандармери ба полициие хангаха ябатал бэлэ даажа абаһан байна. Американска ба англійска сэрэгэй миссинууд, мүн сэрэгэй ба бусад асуудалнууdые өөрхилдэг американска экспертнүүд: бюджетнэ асуудалнуудай талаар Розмен ба гүрэнэй эмхи зургаанууdай штадууd ба салингуудай асуудалай талаар Спенсер гэгшэд командалжа байна. Греческэ арми болбол американска мүнгэнэй ашаар үшөө 30 мянган хүнэй тоо тэды дээшэлһэн байна. Национальна гвардиг гэжэ нэрэтэй сэрэгые эмхидхэхын хөмжэ ябуулганууд бэлэдхэгдэжэ байха юм, американецууд болбол энэ гвардида 50 мянган хүниие элсүүлхэ зазбари үгэнхэй. Мүн «болон тэмсэгшэдые бултынь хюдан һалгааха» тухай хэмжэ ябуулганууд харагдажа байна. Национальна оборонын советэ греческэ министрнүүдһээ гадуур американска ба англійска сэрэгэй миссиин начальниууд болохо Лавсей, Стакенберг, Ролтинс, Тальбот, Грен, Уикхэм гэгшэд зазболгон оролсожо байдаг юм. Мүн гүрэнэй эмхи зургаанууdые сэбэрлэхын бэлэдхэл хэдэг экспертнүүд гэжэ нэрэтэй газарнууд хэдаа баһал американска хүтэлбэри доро дүүрэнээр хүдэлмэрилжэ байдаг юм.

Ингээд байхадаа Грециин бэеэ даэнги байдал ба суверенитедһээ юуншье үлөөгүй гэшэ. Греческэ правительственнэ машина США-гэй хиналта доро дүүрэнээр ороо.

Тэд Грециде туһаламжа хүргэхэ тухай США-гэй президентын бүхы дэлхэй дээгүүр хашхарһанай һүүлдэ эд зөөри хадаа һанаһан соо дүүрэнээр гаража байха юм гэһэн найдуулганууд болбол Грециин экономическа байдалда ямар нэгэн һайн нүлөө үзүүлжэ, греческэ арадай энхэ амгалан байдалые һайжаруулһан байна гү? США-гэй гүрэнэй секретариие орложо байһан Ачесоной хэлэһэн үгын өөр американска туһаламжын 50 миллион доллар болохо бүхы сумма хадаа армиин туһаламжада гаргашалагдаһан ба үлэгшэ мүнгэниинь экономикые һэргээн бодхоохо ба эд хэрэгсэлэй зүйлнүүдые худалдан абаха ябадалда зорюулагдаһан байна. Тэд Грециде американска миссиие толгойлогшо Грисуолд гэгшын зохеоһон һэргээн бодхоохо хүчөлмөөнинүүдэй проект хадаа иматтал Пирей, Салоника, Волос гэһэн портнуудые дахин шэнээр зэбсэгжүүлхэ ба мүн зарим нэгэн зэродромуудые зэбсэгжүүлхэ асуудалда хабаатай байна. Тиихэдээ греческэ экономикые һэргээн бодхоохо тухай ябадал боложо байна бэшэ, харин Грециие США-гэй сэрэгэй база болгохо гэһэн ябадал үнэндээ боложо байна гэшэ. Американска, бага зэргын орооһо тарянуудыг бэшэ ондоо ямаршье туһаламжа үзүүлэгдээгүй байна гэжэ тэмдэглэхэдэ болоно. Тэд энэ «туһаламжа» хадаа гадаадаһаа асаргадаһан эдеэ хоолой барануудай сэн 1946 онойхидо орходоо 20—25 процент нэмэгдэһэн дээрэ харагдана. Тэд магазинуудта улам саншаа болохо бүри үгы болоҗо байдаг түрүүшын хэрэгсэлэй зарим нэгэн эд барааннуудай үнэ сэн хадаа буришье ехэөр дэшээ гараһан байха юм, жишээлхэдэ һүүлэй хоер һара соо рисэй сэн 8 дахин нэмэһэн байна. Тэд өнэшье ушар гайхалтай бэшэ гэшэ, юуб гэхэдэ, рис, сахар, тоһон бэ гурилай зүйлнүүд бүхы дээрээ дам наймаалагшадай, спекулянтнуудай ба мэклернуудай гарта байна ха юм.

4. Арадта эсэргүү блогуудые хамгаалагшад

Югославиие, Болгари ба Албаниие али бүхы нүгөөдөр гэшэжэ нэгэ талаһаа хэрүүлхын тулада ба нүгөөдэ талаһаа Палдарисай правительствые амгалан тайбанай дангина тэнэри мэтэр харуулхын тулада өөрынгөө ораторска мэргэжэлые гараһан г-н Спаак гэгшын үгэ дээрэ тогтохо ehотой байнаб. Г-н Спаак өөрынгөө эсэргүүсэгшэдые балаэр диилэхын тулада ямаршье харюу үгөөгүй комитедэй үмэнэ байгаа гол асуудалда тон багахан харьялата асуудалнуудые тойруулан арсалдаан гаргана гээшэ ха. Жишээлхэдэ г-н Спаак болбол греческэ правительство хуулита гү, али бэшэ гү гэхэ мэтэ үгэ гаргажа, греческэ правительство хуулита правительство мүн гэжэ баримталан харуулхые ороддохотой хамта, греческэ правительствые хуулита буса гэжэ теоллогог тенденции байдаг юм, тэд энэ тенденци удэр ерэхэ бүри ехээр дэлгэрнэ гэжэ мэдэрһэн байна.

Тэрэ зүб. Софулис-Палдарисай правительствые хуулита буса гэжэ теоллогог бодомжололтой хүнүүд улам олошоржо байна. Тэд Софулис-Палдарисай правительствые хуулита буса гэжэ теоллогог ябадалай дэлгэржэ байһан шалтагаанние г-н Спаак гэгшын шэнжэлжэ үзэхые һэлгэгдүй байһаниинь ба тэрээнэй хэлэһэнэй ehоор хадаа түс тенденциин улам дэлгэрэнги боложо байһаниинь юугээр нүүдтэй хамта греческэ засаг баригшадай хэдэг зүблөөнүүд саг үргэлжэ боложо байна. Национальна экономикын министерствые американска эксперт Лоунсон гэгшэ командалжа байдаг юм. Тэрэ хүн гадаадын хуулиллаа нийлэлнэй асуудалнуудые өөхилдэг комиссиин түрүүлэгшэ мүн байна. Тэрээнэй мэдэлгүйгөөр грегүүд болбол хилын саанаһаз юушье худалдажа абаха аргагүй байха юм. Гүрэнэй мүнгэн һангые американска экспертнүүд: бюджетнэ асуудалнуудай талаар Розмен ба гүрэнэй эмхи зургаанууdай штадууd ба салингуудай асуудалай талаар Спенсер гэгшэд командалжа байна. Греческэ арми болбол американска мүнгэнэй ашаар үшөө 30 мянган хүнэй тоо тэды дээшэлһэн байна. Национальна гвардиг гэжэ нэрэтэй сэрэгые эмхидхэхын хөмжэ ябуулганууд бэлэдхэгдэжэ байха юм, американецууд болбол энэ гвардида 50 мянган хүниие элсүүлхэ зазбари үгэнхэй. Мүн «болон тэмсэгшэдые бултынь хюдан һалгааха» тухай хэмжэ ябуулганууд харагдажа байна. Национальна оборонын советэ греческэ министрнүүдһээ гадуур американска ба англійска сэрэгэй миссиин начальниууд болохо Лавсей, Стакенберг, Ролтинс, Тальбот, Грен, Уикхэм гэгшэд зазболгон оролсожо байдаг юм. Мүн гүрэнэй эмхи зургаанууdые сэбэрлэхын бэлэдхэл хэдэг экспертнүүд гэжэ нэрэтэй газарнууд хэдаа баһал американска хүтэлбэри доро дүүрэнээр хүдэлмэрилжэ байдаг юм.

Ингээд байхадаа Грециин бэеэ даэнги байдал ба суверенитедһээ юуншье үлөөгүй гэшэ. Греческэ правительственнэ машина США-гэй хиналта доро дүүрэнээр ороо.

Тэд Грециде туһаламжа хүргэхэ тухай США-гэй президентын бүхы дэлхэй дээгүүр хашхарһанай һүүлдэ эд зөөри хадаа һанаһан соо дүүрэнээр гаража байха юм гэһэн найдуулганууд болбол Грециин экономическа байдалда ямар нэгэн һайн нүлөө үзүүлжэ, греческэ арадай энхэ амгалан байдалые һайжаруулһан байна гү? США-гэй гүрэнэй секретариие орложо байһан Ачесоной хэлэһэн үгын ehоор американска туһаламжын 50 миллион доллар болохо бүхы сумма хадаа армиин туһаламжада гаргашалагдаһан ба үлэгшэ мүнгэниинь экономикые һэргээн бодхоохо ба эд хэрэгсэлэй зүйлнүүдые худалдан абаха ябадалда зорюулагдаһан байна. Тэд Грециде американска миссиие толгойлогшо Грисуолд гэгшын зохеоһон һэргээн бодхоохо хүчөлмөөнинүүдэй проект хадаа иматтал Пирей, Салоника, Волос гэһэн портнуудые дахин шэнээр зэбсэгжүүлхэ ба мүн зарим нэгэн зэродромуудые зэбсэгжүүлхэ асуудалда хабаатай байна. Тиихэдээ греческэ экономикые һэргээн бодхоохо тухай ябадал боложо байна бэшэ, харин Грециие США-гэй сэрэгэй база болгохо гэһэн ябадал үнэндээ боложо байна гэшэ. Американска, бага зэргын орооһо тарянуудыг бэшэ ондоо ямаршье туһаламжа үзүүлэгдээгүй байна гэжэ тэмдэглэхэдэ болоно. Тэд энэ «туһаламжа» хадаа гадаадаһаа асаргадаһан эдеэ хоолой барануудай сэн 1946 онойхидо орходоо 20—25 процент нэмэгдэһэн дээрэ харагдана. Тэд магазинуудта улам саншаа болохо бүри үгы болоҗо байдаг түрүүшын хэрэгсэлэй зарим нэгэн эд барааннуудай үнэ сэн хадаа буришье ехэөр дэшээ гараһан байха юм, жишээлхэдэ һүүлэй хоер һара соо рисэй сэн 8 дахин нэмэһэн байна. Тэд өнэшье ушар гайхалтай бэшэ гэшэ, юуб гэхэдэ, рис, сахар, тоһон бэ гурилай зүйлнүүд бүхы дээрээ дам наймаалагшадай, спекулянтнуудай ба мэклернуудай гарта байна ха юм.

Югославиие, Болгари ба Албаниие али бүхы нүгөөдөр гэшэжэ нэгэ талаһаа хэрүүлхын тулада ба нүгөөдэ талаһаа Палдарисай правительствые амгалан тайбанай дангина тэнэри мэтэр харуулхын тулада өөрынгөө ораторска мэргэжэлые гараһан г-н Спаак гэгшын үгэ дээрэ тогтохо ehотой байнаб. Г-н Спаак өөрынгөө эсэргүүсэгшэдые балаэр диилэхын тулада ямаршье харюу үгөөгүй комитедэй үмэнэ байгаа гол асуудалда тон багахан харьялата асуудалнуудые тойруулан арсалдаан гаргана гээшэ ха. Жишээлхэдэ г-н Спаак болбол греческэ правительство хуулита гү, али бэшэ гү гэхэ мэтэ үгэ гаргажа, греческэ правительство хуулита правительство мүн гэжэ баримталан харуулхые ороддохотой хамта, греческэ правительствые хуулита буса гэжэ теоллогог тенденции байдаг юм, тэд энэ тенденци удэр ерэхэ бүри ехээр дэлгэрнэ гэжэ мэдэрһэн байна.

Тэрэ зүб. Софулис-Палдарисай правительствые хуулита буса гэжэ теоллогог бодомжололтой хүнүүд улам олошоржо байна. Тэд Софулис-Палдарисай правительствые хуулита буса гэжэ теоллогог ябадалай дэлгэржэ байһан шалтагаанние г-н Спаак гэгшын шэнжэлжэ үзэхые һэлгэгдүй байһаниинь ба тэрээнэй хэлэһэнэй ehоор хадаа түс тенденциин улам дэлгэрэнги боложо байһаниинь юугээр гайлбэрилагданаб гэһэн асуудалда харюу үгөөгүйнь халагламаар байна. Гэхэтэй хамта, энэ болбол өөһэдынгөө ба хүсэд зүйтэй үндэнэнүүдтэй байһаниинь һэжэгүй. Софулис-Палдарисай правительствын, Грециде боложо байгаа гражданска дайн сэрэгэй түлөө харюусалгатай байбашье, греческэ асуудалда шиндхэхы үүрэг эзэлхэгүй байһан туладань, энэ хэрэгтэ шиндхэхы фактор болохогүй туладань энэ асуудал дээрэ удаархагүй байнабли. Тиимэ халань греческэ правительство тухай хөөрэлдөөндэ сагые ехээр барахаяа хэрэггүй.

Г-н Спаак ООН-эй Уставай хоердохи статьяг, 7-дохи пункт тухай асуудалые дайража, нэгэдэмэл нацануудай организаци ба тэрэнэй гэшүүд болбол ямар нэгэн гүрэнэй дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсаха ба тэрээнһээ байтагай гүрэнэй политикыешье шүүмжэлхэ эрхэгүй байна гэхэ мэтээр хэлэһэн байгаа. Зүгөөр тиимэ юумэ һаань, греческэ хэрэгүүдтэ американска гү, али британска талаһаа хамааралсажа байһан тухай болон Грециде байгаа британска сэрэгүүд тухай хэлэхэ болохоодо г-н Спаак яахадаа тиимэ тогтуурыгүй ябалал гаргана гээшэб? Г-н Спаак энээн тухай нэгэ хэды үгэ хэлэхэдээшье хадаа зэлэнөөр ба болгоомжотойгоор хэлэһэн шэрүүн үгэнүүдэйнгээ түлөө гэмээ мэдэрһэн янзатайгаар, Грециин дотоодын политикада американска талаһаа хамааралсажа байһанай зарим арсагдашагүй зүйлнүүд тухай хэдэхэн үгэнүүдые шэбэнэжэ байжа хэлэхэ зуураа, тэрэ зандаа миниий хэлээшэ зүйлые магтаха ehотой бэшэ гээд, зүгөөр США-гэй правительствын талаһаашье, Великобританиин правительствын талаһаашье миниий ажаглалтанууд зэмэлэгдэхэгүй бэзэ гэжэ найданаб гэбэ. Г-н Спаакые өнэ талаар һанаагынь амаруулжа болоно. Тэрээнэй «зарим арсагдашагүй хөмжэнэй» шүүмжэлэл ба тэрээнэй жишээтэ зан абариинь тэрээгөөр дурсагдаһан дээдэ үмөөрэгшэдэй талаһаа хүсэдөөр һайшаагдаха ба магтагдаха байна. Үнэндөө хадаа г-н Спаак гэгшын хэлэһэн бүхы юумэнь Грециин дотоодын хэрэгүүдтэ америкынхидэй ба англиинхидай хамааралсажа байһаниие һайшаһандань, тэрэ саанаа ООН-эй Уставай принципүүдтэ нимэ хамааралсалга зүрюу болоногүй гэжэ байжа хэлэһэндэнь һэжэглэл гарганагүй.

Господин Спаак гэгшын айхабтар гоёожо байжа хэлэһэн 2-дохи статья 7-дохи пунктые яаха гээшэб? Гэбэшье энэ асуудалда харюуе г-н Спаак бэлдэһэн байна. Правительство бүхэн эб найрамдал ба гүримта байдалые дэмжэхэдэ ондоо правительствые туһалалсахынь гуйха эрхэтэй байнабшуу. Тэрэ зүб, гэбэшье тиимэ юумэ хэхэ болоо һаа, гүрэнүүдэй конституциннуудта тусгаар гурим тогтоогдоһон байна гээшэ. Энэ гурим Эллинскэ гүрэнэй 1911 оной конституциндашье тогтоогдоһон ба 1927 оной Эллинскэ конституцяар батадхагдаһан байна. Тэрэ конституциин 99 ба 113-дахи статьянууд соо «гадаадын арминууд болгол Эллинскэ гүрэнэй алба хэлгэдэ табигдаха ehогүй ба хуулигүйгөөр греческэ территори дээрэ байха гү, али тэрээн дээгүүр ябажа гараха ehогүй» гэжэ тогтоогдоһон байгаа. Тэд тиимэ хуулиин Грециде гаргагдаагүй хада Г-н Спаак ба Цалдарисын правительствые үмөөрэгшэ бусад хүндэтэ адвокадуудай хэдышье дуратай байбалынь Грециин территори дээрэ гадаадын сэрэгүүдые байлгаха гээшэ хуулиг буса ябадал болоно.

Г-н Спаак гэгшын заажа хэлэһэн гурим журамые Грециде тогтоолгын британска арганууdай онсо өөрэ шэнжые тэмдэглэгдэгүй аргагүй байна. Энээндэ тусгаар анхаралые хандуулмаар байгаа гэбэшье, британска-сэрэгүүдэй Грециде байгаа ушар гражданска дайн сэрэгэй шалтагаанилиг болобо гэжэ мэдүүлхэ ямаршье үндэнэгүй гэһэн г-н Спаак гэгшын мэдүүлгэдэ харюу үгэлгөөр хизаарлаха байнаб, юуб гэхэдэ саг дутана. Гражданска дайн сэрэгэй шалтагаан тухай хойшодоо хэлөхэб. Энэлтэй дашарамдуулан эдэ мэтын хэрэгүүдэй талаар суута мастер мүн болохо Уинстон Черчиллиин гэгшэлэлые заажа хэлэхые хүсэнэб (1947 оной апрелиин 25-ай «Ланфые» харагты). Энээн тухайда генерал Скобида г-н Черчиллиин эльгэнһон телеграмм тухай хэлэхэ зуураа Югославска түлөөлэгшэ эндэ мүн һанууулаа һэн.

Энэ «үедэ нэгэтэ һүпп орой — гэжэ энээн тушаа У. Черчилль хэлэнэ—немецкуудые шахажа гаргахада туһалхын тулада 3.000 хүнүүдтэйгээр Афиныдэ ерэһэн манай генерал Скобидо телеграмм найруулхадаа греческэ партинуудай тэмсэлдэ хабаадалсаха ehогүйб гэжэ һанахүй харин премьер Папандреу гэгшые дэмжэхэ ба добтолго хэһэн коммунистнуудые бүдахадаа һанаагаа зобохогүй ehотой гэжэ захиһаһан байгааб. Энэ захиралта болбол 1944 оной декабриин 6-ай үлөөнэй 2 час багта өльгэгдэ һэн. Тэд өгэл дундаа хүрһэн байна. Британска сэрэгүүд багахан подразделениинүүд боложо таһаразад ураг шаа дабхин ябажа атаковалжа байгаа коммунистнууд руу буудаһан байгаз...»

Британска премьер - министрнүүдэй захиралтаар эгээл нимэ гуримые британска сэрэгүүд Грециде дэмжэжэ байна ба тэрэнь Бельгийскэ премьер - министрээр һайшаагдана.

Грециде британска сэрэгүүдэй байдаг ушар тус сэрэгүүдэй палдарисска бүлэгүүдэй талада гражданска дайн сэрэгтэ хабаадалсалга болоно бэшэ аал, гэһэн асуудалда үнэн сэхэ ба үнэшэ хүн бүхэн нигээд байхада харюусаг лэ.

Господин Спаак энээниие хуулита правительствода хуулита туһаламжа гэжэ нэрлэдэг байбашье, энэ хадаа Грециин дотоодын хэрэгүүдтэ элеэр, бүдүүлигээр, хуули бусаар хамааралсаһан ябадал гээшэ. Г-н Спаак али бүхы «хуулита» правительствода туһалха принципые нигэжэ хамгаална гээшэ.

Испаниин хуулита республиканска правительствын — Кабальеро ба Негриний правительствын — испанска арадаар дэмжэгдэн генерал Франкогой фашистска үймөөнэй хүсэнүүдтэ эсэргүү тэмсэл ябуулжа байхада энэ принцип хайшаа байгаа һэм? Тиихэдэ тэрэ ehогой хуулита правительство ямаршье дэмжэлгэ абаагүй байхаһаа гадна, г-н Спаак гэгшын бага бэшэ үүргэ эзэлжэ байгаа Лиги нацийн хүсөөр испанска хэрэгүүдтэ хамааралсахагүй гэһэн суута комитет байгуулагдаһан байгаа. Тэд үнэндөө хадаа үймөө татагша генерал Франко түрүүтэйгээр фашистска сэрэгэйхидтэ өсэргүү геропческаар дайлалдажа байһан Испаниин дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсахадань Гитлертэ ба Муссолинидэ һаад хэхэгүй зорилготой орган боложо тэрэ комитедэй хубилһаниинь мэдэгдэнэ.

Энэ түүхэ нэгэ бага хубилалтатайгаар дахин дабтагдана гээшэ. Тиихэдэ Гитлер ба Муссолинь болбол хамааралсахагүйн политикые демократиин хүсэнүүдэй ба испанска арадай урдаһаа шалалгаар хэрэглэһэн байгаа. Тэд, хамааралсахагүйн геройнуудые хуулита правительствода эсэргүү фашистска үймөөн боложо байһан ушар һанаагынь зобоодогүй байгаа. Харин мүнөө болоходо демократиин хүсэнүүдтэ эсэргүүгээр, арадта өсэргүүгээр гал түймэрые дахин шэглүүлхын тулада правительствын хуулита байһаниие зааха мэтээр өлдэб ehо тэды — юридическэ шалтагаануудые баримтална. Тэд эдэ шалтагаанууд түс правительствын демократическа, прогрессивнэ байһаниинь заашье харуулнагүй. Грециде демократическа хүдэлөөнтэй тэмсэхэдэнь Цалдарисай «хуулита» правительствода үзүүлэгдэжэ байгаа туһаламжые зүбтүүлхын тулада, арадта өсэргүү блогуудые ба коалициннуудые зүбтүүлхын тулада бүхы хүсэ шадал гаргагдана ба бүхы өмөөрөгшэд туһалхые урялагдана.

Бурханай туһаламжаар нимэ хубилалта болоһон байна гээшэ, гэбэшье Испаниие ба Грециин правительственнуудай бусад үрэнүүдэй талаһаа туһаламжа абаха тухай асуудалда хандалгаа хэдышье илгазнууд байһан болобошье. энэ нэгэн юрэнхы алли зүйл байха юм гэбэл: энэ хадаа үнэн болото нэнэ демократиие бехижүүлгэ тээшэ ударидан ябаа пиитын хүсэнүүдэй хэлбэришэгүйгөөр ургажа байһанһаа айлта болоно.

5. Арадуудай бэеэ даанхай байдал хэндэ һаад хэнэб?

Гүрэнэй бэеэ даанхай байдал тухай хэдөхэн үгэ хэлэе. Гүрэнэй бэеэ даанхай байдалай урдаһаа Маклейлэй хэһэн хүнгэн кавалерийскэ добтолгын һүүлээр, гүрэнэй бэеэ даанхай байдалда өсэргүүсэгшэд бүри хүсэтэй зэбсэгые хэрэглэһэн байха юм. Энэ зэбсэгынь господин Спаак гэгшын хэлэһэн үгэ болохо ehотой байба. «Политическэ хушаата», «хуушанай заншалһаа гараһан идея», «хуушанай реакционно идея» гэхэ мэтын эпитетүүдээр г. Спаак гүрэнэй бэеэ даанхай байдалай идеяе муудхаһан байха юм. Шууяан ба таршаганаан ехэ гараһан болобошье, харин артеллерийска атака болоҗо шадаагүй. Г-н Спаак нэгэнтэ ehотой «снарядые», нэгэншье шэнэ һанамжые гаргажа шадабагүй, юуб гэхэдэ тэрээнэй хэлэһэн бүхы юумые тэрээнһээ урда мүн лэ гүрэнэй бэеэ даанхай байдалда эсэргүүсэгшэдээр (тэрээнһээ зүгөөр) һайнаар) хэллэгдэһэн байна. Гүрэнэй бэеэ даанхай байдалда тэдэ эсэргүүсэгшэд болбол анар 20 жэлэй турша соо Дюги ба бусад юристнууд Морелие, Жоржа Ссель, Луй лефюр (һүүлдэнь мэдэхэдэ энэ хүн болбол улаасхооронодын эрхэнэй курс соо интервенциие зүйтэй хэрэг гэжэ сэхэ үмөөрэһэн коллаборационист байба). Политис, Жэнэ, американец Томас Фиплеттера (Гүрэнһөө һайн гүрэниие) эмхидхэхэ шухала гэжэ сэхэ мэдүүлдэг хүн байгаа, тэрэнэй һанамжаар хадаа гүрэнэй бэеэ даанхай байдалые болюулга болбол тиимэ гүрэн байгуулгын түрүүшын алхам болохо ehотой) гэгшэдэй хүтэлбэри доро энэ һэжэгтэй доктриные номложо байдаг байна. Энэ болбол Лити нацийн хуушанай идуунууд дабтагдана гээшэ. Тэрэнэй ераторнууд, хүтэлбэрилэгшэд ба гол эдхал ябуулагшад амисхалгүйгөөр түрэһэн тус бага балшарай һаяа бии боложо байхада «гүрэнһөө һайн гүрэнэй» гэхэ гү «гүрэн дотоохи гүрэнэй» идеянуудые гаргадаг байгаа.

Тэд, энэ өөрынгөө шалтагаануудтай байха юм. Капитализмын хүгжэлтэ, илангаяа капитализмын өөрынгөө дээдэ шата мүн болохо—империализмын өөхөөр шэлжэн ороло дээрэһээ эзэрхэхэ ба булимтарха эрмэлзэлгэнүүд гарадаг байна. Гэхэтэй хамта, энэ болбол национальна бэеэ мэдэрэн һөрижэ байгаа арадуудай эсэргүүсэлэй ургалтые дэмжэдэг байха юм. Энэ эсэргүүсэл дээрэһээ гадаадын капиталда ашуултай выступлениинүүд ба бусад хэмжэнүүд бэлэр ургажа гарахань хологүй. Капитализмын эзэн болохынгоо түлөө тэмсэжэ байха үедөө арадта үгэнэн зэбсэгүүдые ба арганууdынь национальна бэеэ мэдэрэлдэ һэргэжэ байгаа арадууд болбол өөрынгөө экономическа ба политическэ сүлөөлэлгын түлөө хэрэглэхые ороддохо байна. Бусад ороонуудаа хүрэжэ ерэһэн капиталистическэ ерүүлнүүдэй мүлжэлгэнөө өөрынгөө арадые зайсуулан абарха ниитэ национальна бэеэ даанхай гүрэниие байгуулха идея дэбжүүлэгдэнэ. Гэбэшье, экономическа өөрхөлөө үргэдхэхын түлөө өөрынгөө экономическа ба политическэ нүлөөлэлгын хэмжээе үргэдхэхын түлөө ороддожо байгаа оронуудта бусад оронуудай гүрэнэй бэеэ даанхай байдал һаад хэнэ гээшэ.

Монополинууд тээшэ эрмэлзэлгэ болбол тиимэ эрмэлзэлгые бэелүүлхэдэ хүсэтэ һаад боложо байгаа гүрэнэй бэеэ даанхай байха гэхэ мэтын принципүүдтэ тааралданагүй.

Энээн дээрэһээ гүрэнэй бэеэ даанхай байдалые үгы хэхэ гэһэн һэдэлгэнүүд гаргана. Эрдэмтэд—юристнууд, экономистнууд, дипломадууд, политигууд гүрэнэй бэеэ даанхай идеядэ эсэргүү походто зорюулагдадаг байна. Бүри шэнэнүүд рыногүүдые гартаа оруулха ба өөрхэн мэдэрхэжэ байхые хомхойрхон хүсэжэ байгаа хүгжэнги капиталистическэ системэ гүрэнэй бэеэ даанхай байдалые хэрэглэнэгүй. Мүнөө тэдэнэр болбол гүрэнэй бэеэ даахай байдалые «хуушанай политическэ хушалта», «хуушанай заншалһаа гараһан», «реакционно идея» гэхэ мэтээр муудхан доромжолдог болоод байна.

Гүрэнэй бэеэ даанхай байдал тушаа г-н Спаак гэгшын эндэ хэлэһэн үгэнүүдыш бултадаа, экспансиие бэелүүлхэдэ бусад оронуудай гүрэнэй бэеэ даанхай байдал һаад хэнэ гэжэ тоолодог тиимэ капиталистическэ системыш эрилтэнүүдтэ тааараха байна. Гүрэнэй бэеэ даанхай байдал—реакционно идея гээшэ гэжэ г-н Спаак хэлэһэн байна. Зүб даа. гүрэнэй бэеэ даанхай байдал—реакционно идея байнгүй яахань бэ, юуб гэхэдэ үргэ амаа ангайлгаад арьяатан һабараа урагшань холо һарбайгаад бүхы дэлхэй дээгүүр хэсэжэ ябаһан империализмын «прогрессивнэ» хүдэлөөндэ һаад хэнэ хөмөө, тэрэ. Гүрэнэй бэеэ даанхай байдал «заншалһаа гараа» гэжэ г-н Спаак хэлэһэнэ. Тэд г. Спаак энээниие тодо бэшэ эр хэлээ, энэ идеяе заншалһаа гаргажа хаяхые хүсэнэ, юуб гэхэдэ хүсэтэ капиталистическэ оронуудта тэрэ хэрэггүй болоо, харин тэдэ оронуудта ондоо юумэн: бэеэ даанхай байдалай идеяе ба тэрэшэлэн бусад гүрэнүүдэй бэеэ даанхай байдалые бодотоорынь усадхалга хэрэгтэй болоод байна.

Гүрэнэй бэеэ даанхай байдал—капиталистическэ монополинуудай арьяатан мэтэ шунахайралда эсэргүү олон оронуудай ябуулжа байгаа тэмсэлэй ба [illegible] хай байдалай туг болоно. «Н[illegible] бэеэ даанхай байдалай бүхы о[illegible]дые «хажуу тээшэнь хаяха [illegible]» Спаак гэгшын үрэал энэнэй [illegible]нэ хэлэһэн үгэнүүдтэ һайн [illegible] иллюстраци болохо байна. Энэ [illegible] хэдэлхэйе өөрхэн мэдээрхэжэ [illegible]шалжа байгаа томын томонууд [illegible]листическэ монополинуудай а[illegible] зохистой болоно. Тиимэһээ г-н [illegible] тэрээнтэй хамтарагшад бултадаа [illegible]хы комиссинууд ба комитедүүд[illegible]ламжын ашаар гүрэнэй бэеэ [illegible] байдалые хизаарлаха гэһэн [illegible] дэлгэнүүдые арсадаг гүрэнүүд[illegible]лэгшэдэй позициие зүбшөөхэ [illegible] байна. Жишээлхэдэ Грециде [illegible] базгаар хэгдэһон байна. Тэрээнэй [illegible] даанхай байдалһаа нээрээшье [illegible]ньэ бэшэ ондоо юумэ үлөөгүй. [illegible]гэн хэрэг хэнэй аша туһада, [illegible] пэб гэжэ мэдэхэ гэхэдэ римлянууд «хэнэй туһадаб?» гэжэ асуудаг [illegible]

Г-н Спаак гэгшын ехэ ороо[illegible] ябуулжа байгаа гүрэнэй бэеэ [illegible] байдалые арсаха гэдэг номлол [illegible]далда дуратай арадуудай [illegible] бэшэ, тэдэнэй эрхэ сүлөөдэ, [illegible] бэеэ даанхай байдалда, тэдэнэй [illegible]дгалан байдалда туһална бэ[illegible]тад ондоо, шал бүрүү интерес[illegible] һална гэжэ элитэ бэшэ аал. [illegible] бэеэ даанхай байдалаа ба [illegible] эрхэ сүлөөгөө хүндэлжэ байгаа [illegible] гүрэн гэрээнэй интересүүдтэ хэ[illegible] номлолые зүбшөөхэгүй байна.

6. Грециин бэеэ даанхай ба территориал бүхэли бүтэн байдалдань хэн бодото д[illegible] аюул тохеолдуулнаб

Мүнөөнэй греческэ правительствын шадабаригүй тулюур байһаниень ба бэеэ худалдадаг байһаниень хэншье арсанагүй. Энэ правительствые дэмжэжэ байгаашад хүртөөө энээниие ямарааршье ба зааханааршье арсадаггүй байна. Арадай дунда зэбүүрхэл энэ правительствода улам ехээр ургана. Консервативна кругууд ба тэдээнэй һанал бодолые харуулжа байгаа хэблөлэй органууд энээниие мэдэрхэ зэргэтэй болоһон байна. Тэдэнэр болбол греческэ правительствын ба греческэ жандармериин политика халаа, арадай гражданска эрхэ сүлөөе хүйнжэ үгы хэһэн Грециде ондоо хуулиннууд хадаа, орон соо улам бүри муудажа байгаа экономическа байдал хадаа үргэн арад олониитын анхаралые партизаннуудта хандуулна, тэдэниие коррупциһаа ба правительствын, дарлалтаһаа сүлөөлхэ гансахан найдалга гэжэ харадаг үргэн арад олониитын тиимэ һанал бодолнуудай ургалтые тэйлбарилна гэжэ минии урид хэлэһэн «Экономистын» статья соо тэмдэглэгдэнэ.

Гэхэтэй хамта Греци болбол ядаралай туйлада хүрөөд байна. 1947 оной сентябриин 20-до «Коль